

Skólanámskrá Álfhólsskóla

Námssviðsnámskrá

fyrir

Samfélagsfræðigreinar

og náttúrugreinar á yngsta stigi

I. bekkur

Samfélags- og náttúrufræði

Samfélags- og náttúrufræðigreinar haldast í hendur og fléttast viðfangsefni þeirra vel saman. Því er kennsla í þessum greinum því samþætt á yngsta stigi. Með slíkri samþættingu fá nemendur heildstæða kennslu í greinunum sem gefur nemendum færi á að öðlast góða tilfinningu fyrir samspili samfélags og náttúru.

Samfélagsgreinar skiptast í sögu, landafræði, þjóðfélagsfræði, lífsleikni, trúarbragðafræði, jafnréttismál, heimspeki og siðfræði. Þessum námsgreinum er ætlað að efla skilning nemenda á ákveðnum grundvallargæðum mannlegs lífs og skiptingu þeirra, svo sem réttlæti, frelsi, þekkingu, vináttu, virðingu og ábyrgð. Náttúrugreinar skiptast í náttúrufræði, eðlisvísindi, jarðvísindi, lífsvísindi og umhverfismennt. Náminu er ætlað að flétta saman efnisþætti náttúrugreina og viðmið sem varða eflingu ábyrgðar á umhverfinu, vinnubrögð og gildi náttúrugreina, nýsköpun og hagnýtingu þekkingar og getu til aðgerða.

Í samfélags- og náttúrufræði er stuðlað að þekkingu, virðingu, ábyrgð og einstakri upplifun nemenda. Nemandinn er virkjaður til þátttöku í samfélaginu með gildi og reglur þess að leiðarljósi. Markmið kennslunnar er m.a. að stuðla að skilningi nemenda á þeim hugmyndum og hugsjónum sem liggja til grundvallar viðhorfum okkar til umhverfis, auðlinda, menningar og sögu. Nemendum er gert kleift að nálgast samfélagsleg og siðferðileg álitamál með hjálp samræðunnar og láta afstöðu sína mótast af rökum.

Tímafjöldi á viku: 6 kennslustundir á viku (40mín)

Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Unnið með viðfangsefni út frá söguaðferð, nemendur vinna að fjölbreyttum verkefnum ýmist einstaklingslega eða í hóp. Áhersla er lögð á myndræna úrvinnslu og innlögn, virkar umræður og vettvangsferðir. Verkefni eru löguð að þörfum hvers og eins. Stuðningsfulltrúar og þroskaþjálfar koma inn í námshópa þar sem þörf er á.

Námsmat og námsmatsaðlögun

Megintilgangur námsmat er að fylgjast með því hvernig nemendum tekst að ná hæfniviðmiðum, stuðla að námshvatningu, örva nemendur til framfara og meta hvaða aðstoð þeir þurfa. Matið byggist á lykilhæfni í námi sem byggir á grunnþáttum í menntun og áherslupáttum grunnskólalaga. Lögð er áhersla á fjölbreytt námsmat sem gefur heildstæða mynd af hæfni nemandans og gefur honum færi á að sýna þekkingu, leikni og hæfni. Sjá nánar á Mentor.

Grunnþættir menntunar

Eftirfarandi áherslur eru skilgreindar fyrir grunnþættir menntunar í samfélags- og náttúrufræði í I. bekk

Grunnþáttur	Áherslupættir Nemandi:
Heilbrigði og velferð:	<ul style="list-style-type: none"> vinnur sjálfstætt og í hóp og sýnir frumkvæði, fær tækifæri til að vinna út frá áhuga og styrkleika, beitir grunnfærni og undirstöðuatriðum í vinnubrögðum.
Jafnrétti:	<ul style="list-style-type: none"> fer eftir reglum og vinnur með jafnrétti að leiðarljósi, fræðist um mismunun og forréttindi fólks í víðum skilningi.
Lýðræði og mannréttindi:	<ul style="list-style-type: none"> fær tækifæri á að velja verkefni við hæfi, tekur tillit til skoðana annarra og kemur fram við aðra af virðingu og ábyrgð, fær tækifæri til að læra um lýðræði.
Læsi:	<ul style="list-style-type: none"> tjáir sig um verkefni sín og notar hugtök sem tengjast viðfangsefninu, nýtir tækni sem hentar til verkefnavinnu.
Sjálfbærni:	<ul style="list-style-type: none"> notar kennslubækur og önnur hjálpargögn við vinnu sína, sækir sér efni á veraldarvefinn, tekur þátt í samvinnu.
Sköpun:	<ul style="list-style-type: none"> notar margskonar sköpun til að vinna með viðfangsefnið, t.d. í list- og verkgreinum, nýtir tæknina á skapandi hátt, virkjar hugmyndaflugið til að vinna að og finna lausnir á verkefnum.

I.1. Reynsluheimur og náttúruvernd

Unnið er með samfélagslega þætti, sögu, menningu og félagslegt umhverfi. Einnig þætti er varða náttúruna, lífsskilyrði, umhverfið og náttúruvernd. Leitast er við að auka víðsýni og hæfni nemenda til að skilja veruleikann.

Viðfangsefni	Námsefni	Hæfniviðmið	Leiðir	Mat
<ul style="list-style-type: none"> - Skólinn - Nærumhverfi - Umferðarreglur - Skólareglur - Árstíðir - Íslensku húsdýrin - Jól og páskar - Næring og heilsa 	<ul style="list-style-type: none"> - Skólareglur - Tísla - Ýma tröllastelpa - Komdu og skoðaðu umhverfið - Komdu og skoðaðu líkamann - Um mig og þig - Húsdýrin okkar (flettisþjöld) - Þemaverkefni um sumar, vetur, vor og haust - Undrið (flettisþjöld) - Þemaverkefni tengd jólum og páskum - Fæðuhringurinn 	<p>Nemandi geti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Varast hættur á heimili sínu og í nágrenninu. - Þekkt landmótun á Íslandi. - Áttað sig á að hann er hluti af stærra samfélagi. - Nefnt dæmi um einkenni og stöðu Íslands í heiminum í ljósi legu, sögu og menningar. - Sagt frá einkennum og sögu hneimabyggðar. - Þekkt þróun sem hefur auðveldað líf fólks og vinnu, bent á dæmi um áhrif tækni og framkvæmda á mannlíf og umhverfi. - Þekkt sólkerfið okkar í grófum dráttum. - Áttað sig á gildi samhjálpur í samfélaginu. - Sagt frá dæmum um hvernig loftslag og gróðurfar hafa áhrif á hvernig fólk lifir. - Bent á nokkrar mikilvægar stofnanir samfélagsins. - Borið virðingu fyrir náttúrunni, gert sér grein fyrir gildi náttúru og umhverfis og mikilvægi góðrar umgengni. - Áttað sig á hlutverki landakorta og notagildi þeirra. - Sagt frá atburðum og persónum á völdum tímum, sem tengjast nærsamfélaginu. - Velt fyrir sér upplýsingum, gildi þeirra og áreiðanleika. - Komið auga á nokkra þætti em hafa haft áhrif á mannlífið í tímans rás, svo sem umhverfi og skipulag samfélaga. - Sagt frá gerð og mótun íslensk samfélags fyrr og nú. - Sagt frá völdum þáttum og tímabilum í sögu fjölskyldu og heimabyggðar. 	<ul style="list-style-type: none"> - Innlögn - Bein kennsla - Hópavinna - Einstaklingsvinna - Umræðuverkefni - Stöðvavinna - Útikennsla - Námsspil - Vettvangsferðir - Söguáferðin 	<p>Námsmatsáferðir grundvallast af hæfniviðmiðum viðkomandi námsgreinar. Sjá nánar á Mentor.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Bent á dæmi um hvernig sagan birtist í munum og minningum. - Áttað sig á að trúar- og lífsviðhorf fólks birtast í mismunandi viðhorfum, siðum og venjum. - Áttað sig á mikilvægi fjölskyldunnar og fjölbreytni fjölskyldugerða í samfélaginu. - Sagt deili á nokkrum frásögnum, helstu hátíðum og siðum kristni og annarra trúarbragða. - Skráð atburði og athuganir, s.s. með ljósmyndum, teikningum og eigin orðum og sagt öðrum frá þeim. - Lýst í grófum dráttum hvernig hreyfing jarðar orskaar dag og nótt. - Lýst áhrifum sólarljóss á umhverfi, hitastig og líkamann. - Farið eftir skóla- og umferðarreglum. - Áttað sig á að holl fæða er samsett úr öllum flokkum fæðuhringsins. - Þekkt húsdýrin og líf í sveit og borg. - Þekkt höfuðáttirnar fjórar. - Fylgst með og skráð upplýsingar um veður í heimabyggð. - Flokkað gerviefni og náttúruleg efni eftir tilurð þeirra. 	
--	---	--

I.2. Hugarheimur - Sjálfsmynd

Leitast er við að efla sjálfsmynd og auka hæfni nemenda til að átta sig á sjálfum sér og öðrum.

Viðfangsefni	Námsefni	Hæfniviðmið	Leiðir	Mat
<ul style="list-style-type: none"> - Mannlíkaminn - Sjálfsvirðing - Fyrirgefning 	<ul style="list-style-type: none"> - Skólareglur - Tísla, - Ýma tröllastelpa - Komdu og skoðaðu umhverfið - Komdu og skoðaðu líkamann - Um mig og þig - Húsdýrin okkar (flettisþjöld) - Þemaverkefni um sumar, vetur, vor og haust - Undrið (flettisþjöld) - Þemaverkefni tengd jólum og páskum 	<p>Nemandi geti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sagt frá sjálfum sér með hliðsjón af búsetu, uppruna, fjölskyldu, siðum og venjum. - Bent á gildi jákvæðra viðhorfa og gilda fyrir sjálfan sig. - Bent á dæmi um hefðbundin kynhlutverk og breytingar á þeim. - Gert sér grein fyrir styrkleikum sínum. - Bent á fyrirmyndir sem hafa áhrif á hann. - Áttað sig á og lýst ýmsum tilfinningum, svo sem gleði, sorg og reiði. - Gert sér grein fyrir þörf sinni fyrir næringu, hvíld, hreyfingu og hreinlæti. - Gert sér grein fyrir að í umhverfinu eru margvísleg áreiti, jákvæð og neikvæð, sem hafa áhrif á líf hans. - Gert sér grein fyrir jafngildi sínu og annarra manna. - Sett sig í spor annarra jafnaldra. - Fylgt reglum og umgengisvenjum í skólanum og samfélaginu. - Tjáð skoðanir sínar og virt skoðanir annarra. - Gert sér grein fyrir mikilvægi hreyfingar, hreinlætis, hollrar fæðu og svefnis fyrir heilbrigði og líðan. - Þekkt mannlíkamann, helstu líffæri og einkastaðina sína. - Þekkt sýkla og smitleiðir. 	<ul style="list-style-type: none"> - Innlögn - Bein kennsla - Hópavinna - Einstaklingsvinna - Umræðuverkefni - Stöðvavinna - Útikennsla - Námsspil - Vettvangsferðir - Söguáferðin 	<p>Námsmatsaðferðir grundvallast af hæfniviðmiðum viðkomandi námsgreinar. Sjá nánar á Mentor.</p>

I.2. Félagsheimur - Samskipti

Ýmsar æfingar og verkefni til að auka hæfni nemenda til að mynda og þróa tengsl sín við aðra.

Viðfangsefni	Námsefni	Hæfniviðmið	Leiðir	Mat
<ul style="list-style-type: none"> - Vinátta - Rétt og rangt - Mitt og þitt 	<ul style="list-style-type: none"> - Skólareglur - Tísla - Ýma tröllastelpa - Komdu og skoðaðu umhverfið - Komdu og skoðaðu líkamann - Um mig og þig - Húsdýrin okkar (flettisþjöld) - Þemaverkefni um sumar, vetur, vor og haust - Undrið (flettisþjöld) - Þemaverkefni tengd jólum og páskum. 	<p>Nemandi geti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tekið þátt í samstarfi og samræðu í jafningjahóp. - Sýnt vináttu tillitsemi og umburðarlyndi. - Hlustað á og greint að, ólíkar skoðanir. - Fyrirgefið. - Borið virðingu fyrir sjálfum sér og öðrum. - Tjáð þekkingu sína og viðhorf með ýmsum hætti. - Áttað sig á gildi jafnréttis í daglegum samskiptum. - Skilið mikilvægi jafnréttis. - Áttað sig á ýmiss konar afleiðingum athafna sinna. - Sýnt að hann virðir reglur í samskiptum fólks, skráðar og óskráðar, og nefnt dæmi um slíkar reglur. - Farið eftir bekkjarreglum. 	<ul style="list-style-type: none"> - Innlögn - Bein kennsla - Hópavinna - Einstaklingsvina - Umræðuverkefni - Stöðvavinna - Útikennsla - Námsþpil - Vettvangsferðir - Söguáferðin 	<p>Námsmatsaðferðir grundvallast af hæfniviðmiðum viðkomandi námsgreinar. Sjá nánar á Mentor.</p>

Þjargir fyrir kennara og nemendur

- Litróf kennsluáðferðanna
- Að mörgu er að hyggja
- Leiklist í kennslu
- Listin að spyrja
- Vísindavefurinn
- Skólavefurinn
- Nams.is
- Leikjavefurinn
- Vefur lýðheilsustöðvar
- 6h.is
- Fjölgreindir í skólastofunni
- Kritin.is

- Youtube.com
- Kennslu- og fræðslumyndbönd

2. bekkur

Samfélags- og náttúrufræði

Samfélags- og náttúrufræðigreinar haldast í hendur og fléttast viðfangsefni þeirra vel saman. Því er kennsla í þessum greinum því samþætt á yngsta stigi. Með slíkri samþættingu fá nemendur heildstæða kennslu í greinunum sem gefur nemendum færi á að öðlast góða tilfinningu fyrir samspili samfélags og náttúru.

Samfélagsgreinar skiptast í sögu, landafræði, þjóðfélagsfræði, lífsleikni, trúarbragðafræði, jafnréttismál, heimspeki og siðfræði. Þessum námsgreinum er ætlað að efla skilning nemenda á ákveðnum grundvallargæðum mannlegs lífs og skiptingu þeirra, svo sem réttlæti, frelsi, þekkingu, vináttu, virðingu og ábyrgð. Náttúrugreinar skiptast í náttúrufræði, eðlisvísindi, jarðvísindi, lífsvísindi og umhverfismennt. Náminu er ætlað að flétta saman efnisþætti náttúrugreina og viðmið sem varða eflingu ábyrgðar á umhverfinu, vinnubrögð og gildi náttúrugreina, nýsköpun og hagnýtingu þekkingar og getu til aðgerða.

Í samfélags- og náttúrufræði er stuðlað að þekkingu, virðingu, ábyrgð og einstakri upplifun nemenda. Nemandinn er virkjaður til þátttöku í samfélaginu með gildi og reglur þess að leiðarljósi. Markmið kennslunnar er m.a. að stuðla að skilningi nemenda á þeim hugmyndum og hugsjónum sem liggja til grundvallar viðhorfum okkar til umhverfis, auðlinda, menningar og sögu. Nemendum er gert kleift að nálgast samfélagsleg og siðferðileg álitamál með hjálp samræðunnar og láta afstöðu sína mótast af rökum.

Tímafjöldi á viku: 6 kennslustundir á viku (40mín).

Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Unnið með viðfangsefni út frá söguaðferð, nemendur vinna að fjölbreyttum verkefnum ýmist einstaklingslega eða í hóp. Áhersla er lögð á myndræna úrvinnslu og innlögn, virkar umræður og vettvangsferðir. Verkefni eru löguð að þörfum hvers og eins. Stuðningsfulltrúar og þroskaþjálfar koma inn í námshópa þar sem þörf er á.

Námsmat og námsmatsaðlögun

Megintilgangur námsmat er að fylgjast með því hvernig nemendum tekst að ná hæfniviðmiðum, stuðla að námshvatningu, örva nemendur til framfara og meta hvaða aðstoð þeir þurfa. Matið byggist á lykilhæfni í námi sem byggir á grunnþáttum í menntun og áhersluþáttum grunnskólalaga. Lögð er áhersla á fjölbreytt námsmat sem gefur heildstæða mynd af hæfni nemandans og gefur honum færi á að sýna þekkingu, leikni og hæfni. Sjá nánar á Mentor.

Grunnpættir menntunar

Eftirfarandi áherslur eru skilgreindar fyrir grunnpættir menntunar í samfélagsfræði í 2. bekk

Grunnpáttur	Áherslupættir Nemandi:
Heilbrigði og velferð:	<ul style="list-style-type: none"> vinnur sjálfstætt og í hóp og sýnir frumkvæði, fær tækifæri til að vinna út frá áhuga og styrkleika, beitir grunnfærni og undirstöðuatriðum í vinnubrögðum.
Jafnrétti:	<ul style="list-style-type: none"> fer eftir reglum og vinnur með jafnrétti að leiðarljósi, temur sér gagnrýna hugsun og skoðun, fræðist um mismunun og forréttindi fólks í víðum skilningi,
Lýðræði og mannréttindi:	<ul style="list-style-type: none"> fær tækifæri á að velja verkefni við hæfi, tekur tillit til skoðana annarra, kemur fram við aðra af virðingu og ábyrgð, fær tækifæri til að læra um lýðræði,
Læsi:	<ul style="list-style-type: none"> öðlast þekkingu á sögulegum staðreyndum, tjáir sig um verkefni sín og notar hugtök sem tengjast viðfangsefninu, nýtir tækni sem hentar til verkefnavinnu,
Sjálfbærni:	<ul style="list-style-type: none"> notar kennslubækur og önnur hjálpargögn við vinnu sína, sækir sér efni á veraldarvefinn, tekur þátt í samvinnu,
Sköpun:	<ul style="list-style-type: none"> notar margskonar sköpun til að vinna með viðfangsefnið, t.d. í list- og verkgreinum, nýtir tæknina á skapandi hátt, virkjar hugmyndaflugið til að vinna að og finna lausnir á verkefnum.

I.1. Reynsluheimur og náttúruvernd

Unnið er með samfélagslega þætti, sögu, menningu og félagslegt umhverfi. Einnig þætti er varða náttúruna, lífsskilyrði, umhverfið og náttúruvernd. Leitast er við að auka víðsýni og hæfni nemenda til að skilja veruleikann.

Viðfangsefni	Námsefni	Hæfniviðmið	Leiðir	Mat
<ul style="list-style-type: none"> - Náttúra Íslands - Land og þjóð í fortíð og nútíð - Lög og reglur - Fjölskyldugerðir - Jól og páskar - Trúarbrögð - Fuglar Íslands - Eldfjöll og eldgos, mótun landsins 	<ul style="list-style-type: none"> - Komdu og skoðaðu land og þjóð - Fjölskyldan og bíllinn: - sögurammi - Regnboginn - Fuglavefurinn 	<p>Nemandi geti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Varast hættur á heimili sínu og í nágrenninu. - Þekkt landmótun á Íslandi. - Áttað sig á að hann er hluti af stærra samfélagi. - Nefnt dæmi um einkenni og stöðu Íslands í heiminum í ljósi legu, sögu og menningar. - Sagt frá einkennum og sögu hneimabyggðar. - Þekkt þróun sem hefur auðveldað líf fólks og vinnu, bent á dæmi um áhrif tækni og framkvæmda á mannlíf og umhverfi. - Þekkt sólkerfið okkar í grófum dráttum. - Áttað sig á gildi samhjálpar í samfélaginu. - Sagt frá dæmum um hvernig loftslag og gróðurfar hafa áhrif á hvernig fólk lifir. - Bent á nokkrar mikilvægar stofnanir samfélagsins. - Borið virðingu fyrir náttúrunni, gert sér grein fyrir gildi náttúru og umhverfis og mikilvægi góðrar umgengni. - Áttað sig á hlutverki landakorta og notagildi þeirra. - Sagt frá atburðum og persónum á völdum tímum, sem tengjast nærsamfélaginu. - Velt fyrir sér upplýsingum, gildi þeirra og áreiðanleika. - Komið auga á nokkra þætti em hafa haft áhrif á mannlífið í tímans rás, svo sem umhverfi og skipulag samfélaga. - Sagt frá gerð og mótun íslensk samfélags fyrr og nú. - Sagt frá völdum þáttum og tímabilum í sögu fjölskyldu og heimabyggðar. 	<ul style="list-style-type: none"> - Innlögn - Bein kennsla - Hópavinna - Einstaklingsvinna - Umræður - Stöðvavinna - Útikennsla - Námsspil - Vettvangsferðir - Söguaðferð 	<p>Námsmatsaðferðir grundvallast af hæfniviðmiðum viðkomandi námsgreinar. Sjá nánar á Mentor.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Bent á dæmi um hvernig sagan birtist í munum og minningum. - Áttað sig á að trúar- og lífsviðhorf fólks birtast í mismunandi viðhorfum, siðum og venjum. - Áttað sig á mikilvægi fjölskyldunnar og fjölbreytni fjölskyldugerða í samfélaginu. - Sagt deili á nokkrum frásögnum, helstu hátíðum og siðum kristni og annarra trúarbragða. - Skráð atburði og athuganir, s.s. með ljósmyndum, teikningum og eigin orðum og sagt öðrum frá þeim. - Lýst í grófum dráttum hvernig hreyfing jarðar orskaar dag og nótt. - Lýst áhrifum sólarljóss á umhverfi, hitastig og líkamann. - Farið eftir skóla- og umferðarreglum. - Áttað sig á að holl fæða er samsett úr öllum flokkum fæðuhringsins. - Þekkt húsdýrin og líf í sveit og borg. - Þekkt höfuðáttirnar fjórar. - Fylgst með og skráð upplýsingar um veður í heimabyggð. - Flokkað gerviefni og náttúruleg efni eftir tilurð þeirra. 	
--	---	--

I.2. Hugarheimur – Sjálfsmynd.

Leitast er við að efla sjálfsmynd og auka hæfni nemenda til að átta sig á sjálfum sér og öðrum.

Viðfangsefni	Námsefni	Hæfniviðmið	Leiðir	Mat
- Mismunandi fjölskyldugerðir	- Komdu og skoðaðu land og þjóð - Fjölskyldan og bíllinn: sögurammi - Regnboginn	Nemandi geti: - Sagt frá sjálfum sér með hliðsjón af búsetu, uppruna, fjölskyldu, siðum og venjum. - Bent á gildi jákvæðra viðhorfa og gilda fyrir sjálfan sig. - Bent á dæmi um hefðbundin kynhlutverk og breytingar á þeim. - Gert sér grein fyrir styrkleikum sínum. - Bent á fyrirmyndir sem hafa áhrif á hann. - Áttað sig á og lýst ýmsum tilfinningum, svo sem gleði, sorg og reiði. - Gert sér grein fyrir þörf sinni fyrir næringu, hvíld, hreyfingu og hreinlæti. - Gert sér grein fyrir að í umhverfinu eru margvísleg áreiti, jákvæð og neikvæð, sem hafa áhrif á líf hans. - Gert sér grein fyrir jafngildi sínu og annarra manna. - Sett sig í spor annarra jafnaldra. - Fylgt reglum og umgengisvenjum í skólanum og samfélaginu. - Tjáð skoðanir sínar og virt skoðanir annarra. - Gert sér grein fyrir mikilvægi hreyfingar, hreinlætis, hollrar fæðu og svefns fyrir heilbrigði og líðan. - Þekkt mannlíkamann, helstu líffæri og einkastaðina sína. - Þekkt sýkla og smitleiðir.	- Innlögn - Bein kennsla - Hópavinna - Einstaklingsvinna - Umræður - Stöðvavinna - Útikennsla - Námsspil - Vettvangsferðir - Söguaðferð	Námsmatsaðferðir grundvallast af hæfniviðmiðum viðkomandi námsgreinar. Sjá nánar á Mentor.

I.2. Félagsheimur - Samskipti

Ýmsar æfingar og verkefni til að auka hæfni nemenda til að mynda og þróa tengsl sín við aðra.

Viðfangsefni	Námsefni	Hæfniviðmið	Leiðir	Mat
<ul style="list-style-type: none"> - Virðing - Umburðarlyndi 	<ul style="list-style-type: none"> - Komdu og skoðaðu land og þjóð - Fjölskyldan og bíllinn: sögurammi - Regnboginn 	<p>Nemandi geti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tekið þátt í samstarfi og samræðu í jafningjahóp. - Sýnt vináttu tillitsemi og umburðarlyndi. - Hlustað á og greint að, ólíkar skoðanir. - Fyrirgefið. - Borið virðingu fyrir sjálfum sér og öðrum. - Tjáð þekkingu sína og viðhorf með ýmsum hætti. - Áttað sig á gildi jafnréttis í daglegum samskiptum. - Skilið mikilvægi jafnréttis. - Áttað sig á ýmiss konar afleiðingum athafna sinna. - Sýnt að hann virðir reglur í samskiptum fólks, skráðar og óskráðar, og nefnt dæmi um slíkar reglur. - Farið eftir bekkjarreglum. 	<ul style="list-style-type: none"> - Innlögn - Bein kennsla - Hópavinna - Einstaklingsvinna - Umræður - Stöðvavinna - Útikennsla - Námsspil - Vettvangsferðir - Söguaðferð 	<p>Námsmatsaðferðir grundvallast af hæfniviðmiðum viðkomandi námsgreinar. Sjá nánar á Mentor.</p>

Þjargir fyrir kennara og nemendur

- Litróf kennsluaðferðina
- Að mörgu er að hyggja
- Leiklist í kennslu
- Listin að spyrja
- Vísindavefurinn
- Skólavefurinn
- Nams.is
- Leikjavefurinn
- Vefur lýðheilsustöðvar
- Fjölgreindir í skólastofunni
- Kritin.is
- Ýmis myndbönd af youtube.com
- Kennslu- og fræðslumyndbönd
- 6h.is

3. bekkur

Samfélags- og náttúrufræði

Samfélags- og náttúrufræðigreinar haldast í hendur og fléttast viðfangsefni þeirra vel saman. Því er kennsla í þessum greinum því samþætt á yngsta stigi. Með slíkri samþættingu fá nemendur heildstæða kennslu í greinunum sem gefur nemendum færi á að öðlast góða tilfinningu fyrir samspili samfélags og náttúru.

Samfélagsgreinar skiptast í sögu, landafræði, þjóðfélagsfræði, lífsleikni, trúarbragðafræði, jafnréttismál, heimspeki og siðfræði. Þessum námsgreinum er ætlað að efla skilning nemenda á ákveðnum grundvallargæðum mannlegs lífs og skiptingu þeirra, svo sem réttlæti, frelsi, þekkingu, vináttu, virðingu og ábyrgð. Náttúrugreinar skiptast í náttúrufræði, eðlisvísindi, jarðvísindi, lífsvísindi og umhverfismennt. Náminu er ætlað að flétta saman efnisþætti náttúrugreina og viðmið sem varða eflingu ábyrgðar á umhverfinu, vinnubrögð og gildi náttúrugreina, nýsköpun og hagnýtingu þekkingar og getu til aðgerða.

Í samfélags- og náttúrufræði er stuðlað að þekkingu, virðingu, ábyrgð og einstakri upplifun nemenda. Nemandinn er virkjaður til þátttöku í samfélaginu með gildi og reglur þess að leiðarljósi. Markmið kennslunnar er m.a. að stuðla að skilningi nemenda á þeim hugmyndum og hugsjónum sem liggja til grundvallar viðhorfum okkar til umhverfis, auðlinda, menningar og sögu. Nemendum er gert kleift að nálgast samfélagsleg og siðferðileg álitamál með hjálp samræðunnar og láta afstöðu sína mótast af rökum.

Tímafjöldi á viku: 6 kennslustundir á viku (40mín).

Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Unnið með viðfangsefni út frá söguaðferð, nemendur vinna að fjölbreyttum verkefnum ýmist einstaklingslega eða í hóp. Áhersla er lögð á myndræna úrvinnslu og innlögn, virkar umræður og vettvangsferðir. Verkefni eru löguð að þörfum hvers og eins. Stuðningsfulltrúar og þroskaþjálfar koma inn í námshópa þar sem þörf er á.

Námsmat og námsmatsaðlögun

Megintilgangur námsmat er að fylgjast með því hvernig nemendum tekst að ná hæfniviðmiðum, stuðla að námshvatningu, örva nemendur til framfara og meta hvaða aðstoð þeir þurfa. Matið byggist á lykilhæfni í námi sem byggir á grunnþáttum í menntun og áhersluþáttum grunnskólalaga. Lögð er áhersla á fjölbreytt námsmat sem gefur heildstæða mynd af hæfni nemandans og gefur honum færi á að sýna þekkingu, leikni og hæfni. Sjá nánar á Mentor.

Grunnpættir menntunar

Eftirfarandi áherslur eru skilgreindar fyrir grunnpættir menntunar í samfélagsfræði í 3. bekk

Grunnpáttur	Áherslupættir Nemandi:
Heilbrigði og velferð:	<ul style="list-style-type: none"> vinnur sjálfstætt og í hóp og sýnir frumkvæði, fær tækifæri til að vinna út frá áhuga og styrkleika, beitir grunnfærni og undirstöðuatriðum í vinnubrögðum,
Jafnrétti:	<ul style="list-style-type: none"> fer eftir reglum og vinnur með jafnrétti að leiðarljósi, temur sér gagnrýna hugsun og skoðun, fræðist um mismunun og forréttindi fólks í víðum skilningi,
Lýðræði og mannréttindi:	<ul style="list-style-type: none"> fær tækifæri á að velja verkefni við hæfi, tekur tillit til skoðana annarra, kemur fram við aðra af virðingu og ábyrgð, fær tækifæri til að læra um lýðræði.
Læsi:	<ul style="list-style-type: none"> öðlast þekkingu á menningarlausum, svo sem ákveðnum menningarverðmætum og sögulegum staðreyndum, tjáir sig um verkefni sín og notar hugtök sem tengjast viðfangsefninu, nýtir tækni sem hentar til verkefnavinnu
Sjálfbærni:	<ul style="list-style-type: none"> notar kennslubækur og önnur hjálpargögn við vinnu sína, sækir sér efni á veraldarvefinn, tekur þátt í samvinnu,
Sköpun:	<ul style="list-style-type: none"> notar margskonar sköpun til að vinna með viðfangsefnið, t.d. í list- og verkgreinum, nýtir tæknina á skapandi hátt, virkjar hugmyndaflugið til að vinna að og finna lausnir á verkefnum.

I. I. Reynsluheimur og náttúruvernd

Unnið er með samfélagslega þætti, sögu, menningu og félagslegt umhverfi. Einnig þætti er varða náttúruna, lífsskilyrði, umhverfið og náttúruvernd. Leitast er við að auka víðsýni og hæfni nemenda til að skilja veruleikann.

Viðfangsefni	Námsefni	Hæfniviðmið	Leiðir	Mat
<ul style="list-style-type: none"> - Sveit, borg, dýr - Endurvinnsla - flokkun - Náttúruvernd - Höfuðáttirnar fjórar - Hnit - Mælikvarðar - Jól og páskar 	<ul style="list-style-type: none"> - Ruslaskrímlið - Könnun kortin - Sögurammi um Gunnjónu 	<p>Nemandi geti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Varast hættur á heimili sínu og í nágrenninu. - Þekkt landmótun á Íslandi. - Áttað sig á að hann er hluti af stærra samfélagi. - Nefnt dæmi um einkenni og stöðu Íslands í heiminum í ljósi legu, sögu og menningar. - Sagt frá einkennum og sögu hneimabyggðar. - Þekkt þróun sem hefur auðveldað líf fólks og vinnu, bent á dæmi um áhrif tækni og framkvæmda á mannlíf og umhverfi. - Þekkt sólkerfið okkar í grófum dráttum. - Áttað sig á gildi samhjálpar í samfélaginu. - Sagt frá dæmum um hvernig loftslag og gróðurfar hafa áhrif á hvernig fólk lifir. - Bent á nokkrar mikilvægar stofnanir samfélagsins. - Borið virðingu fyrir náttúrunni, gert sér grein fyrir gildi náttúru og umhverfis og mikilvægi góðrar umgengni. - Áttað sig á hlutverki landakorta og notagildi þeirra. - Sagt frá atburðum og persónum á völdum tímum, sem tengjast nærsamfélaginu. - Velt fyrir sér upplýsingum, gildi þeirra og áreiðanleika. - Komið auga á nokkra þætti em hafa haft áhrif á mannlífið í tímans rás, svo sem umhverfi og skipulag samfélaga. - Sagt frá gerð og mótun íslensk samfélags fyrr og nú. - Sagt frá völdum þáttum og tímabilum í sögu fjölskyldu og heimabyggðar. 	<ul style="list-style-type: none"> - Innlögn - Bein kennsla - Hópavinna - Einstaklingsvinna - Umræðuverkefni - Stöðvavinna - Útikennsla - Námsspil - Vettvangsferðir - Söguáferðin 	<p>Námsmatsáferðir grundvallast af hæfniviðmiðum viðkomandi námsgreinar. Sjá nánar á Mentor.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Bent á dæmi um hvernig sagan birtist í munum og minningum. - Áttað sig á að trúar- og lífsviðhorf fólks birtast í mismunandi viðhorfum, siðum og venjum. - Áttað sig á mikilvægi fjölskyldunnar og fjölbreytni fjölskyldugerða í samfélaginu. - Sagt deili á nokkrum frásögnum, helstu hátíðum og siðum kristni og annarra trúarbragða. - Skráð atburði og athuganir, s.s. með ljósmyndum, teikningum og eigin orðum og sagt öðrum frá þeim. - Lýst í grófum dráttum hvernig hreyfing jarðar orskaar dag og nótt. - Lýst áhrifum sólarljóss á umhverfi, hitastig og líkamann. - Farið eftir skóla- og umferðarreglum. - Áttað sig á að holl fæða er samsett úr öllum flokkum fæðuhringsins. - Þekkt húsdýrin og líf í sveit og borg. - Þekkt höfuðáttirnar fjórar. - Fylgst með og skráð upplýsingar um veður í heimabyggð. - Flokkað gerviefni og náttúruleg efni eftir tilurð þeirra. 	
--	---	--

I.2. Hugarheimur - Sjálfsmynd

Leitast er við að efla sjálfsmynd og auka hæfni nemenda til að átta sig á sjálfum sér og öðrum.

Viðfangsefni	Námsefni	Hæfniviðmið	Leiðir	Mat
<ul style="list-style-type: none"> - Umhverfisþættir - Tilfinningar - Einstaklingsþarfir - Ástvinamissir 	<ul style="list-style-type: none"> - Zippý - Saman í sátt 	<p>Nemandi geti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sagt frá sjálfum sér með hliðsjón af búsetu, uppruna, fjölskyldu, siðum og venjum. - Bent á gildi jákvæðra viðhorfa og gilda fyrir sjálfan sig. - Bent á dæmi um hefðbundin kynhlutverk og breytingar á þeim. - Gert sér grein fyrir styrkleikum sínum. - Bent á fyrirmyndir sem hafa áhrif á hann. - Áttað sig á og lýst ýmsum tilfinningum, svo sem gleði, sorg og reiði. - Gert sér grein fyrir þörf sinni fyrir næringu, hvíld, hreyfingu og hreinlæti. - Gert sér grein fyrir að í umhverfinu eru margvísleg áreiti, jákvæð og neikvæð, sem hafa áhrif á líf hans. - Gert sér grein fyrir jafngildi sínu og annarra manna. - Sett sig í spor annarra jafnaldra. - Fylgt reglum og umgengisvenjum í skólanum og samfélaginu. - Tjáð skoðanir sínar og virt skoðanir annarra. - Gert sér grein fyrir mikilvægi hreyfingar, hreinlætis, hollrar fæðu og svefns fyrir heilbrigði og líðan. - Þekkt mannlíkamann, helstu líffæri og einkastaðina sína. - Þekkt sýkla og smitleiðir. 	<ul style="list-style-type: none"> - Innlögn - Bein kennsla - Hópavinna - Einstaklingsvinna - Umræður - Stöðvavinna - Útikennsla - Námsspil - Vettvangsferðir - Söguáferð 	<p>Námsmatsaðferðir grundvallast af hæfniviðmiðum viðkomandi námsgreinar. Sjá nánar á Mentor.</p>

I.2. Félagsheimur - Samskipti

Ýmsar æfingar og verkefni til að auka hæfni nemenda til að mynda og þróa tengsl sín við aðra.

Viðfangsefni	Námsefni	Hæfniviðmið	Leiðir	Mat
<ul style="list-style-type: none"> - Málamiðlun - Samkennd og sáttfýsi 	<ul style="list-style-type: none"> - Seigluverk efni - Saman í sátt 	<p>Nemandi geti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tekið þátt í samstarfi og samræðu í jafningjahóp. - Sýnt vináttu tillitsemi og umburðarlyndi. - Hlustað á og greint að, ólíkar skoðanir. - Fyrirgefið. - Borið virðingu fyrir sjálfum sér og öðrum. - Tjáð þekkingu sína og viðhorf með ýmsum hætti. - Áttað sig á gildi jafnréttis í daglegum samskiptum. - Skilið mikilvægi jafnréttis. - Áttað sig á ýmiss konar afleiðingum athafna sinna. - Sýnt að hann virðir reglur í samskiptum fólks, skráðar og óskráðar, og nefnt dæmi um slíkar reglur. - Farið eftir bekkjarreglum. 	<ul style="list-style-type: none"> - Innlögn - Bein kennsla - Hópavinna - Einstaklingsvinna - Umræður - Stöðvavinna - Útikennsla - Námsspil - Vettvangsferðir - Söguáferð 	<p>Námsmatsaðferðir grundvallast af hæfniviðmiðum viðkomandi námsgreinar. Sjá nánar á Mentor.</p>

Þjargir fyrir kennara og nemendur

- Litróf kennsluáferðina
- Að mörgu er að hyggja
- Leiklist í kennslu
- Listin að spyrja
- Vísindavefurinn
- Skólavefurinn
- Nams.is
- Leikjavefurinn
- Vefur Lýðheilsustöðvar
- Fjölgreindir í skólastofunni
- Youtube.com

4. bekkur

Samfélags- og náttúrufræði

Samfélagsgreinar skiptast í sögu, landafræði, þjóðfélagsfræði, lífsleikni, trúarbragðafræði, jafnréttismál, heimspeki og siðfræði. Þessum Samfélags- og náttúrufræðigreinar haldast í hendur og fléttast viðfangsefni þeirra vel saman. Því er kennsla í þessum greinum því samþætt á yngsta stigi. Með slíkri samþættingu fá nemendur heildstæða kennslu í greinunum sem gefur nemendum færi á að öðlast góða tilfinningu fyrir samspili samfélags og náttúru.

Samfélagsgreinar skiptast í sögu, landafræði, þjóðfélagsfræði, lífsleikni, trúarbragðafræði, jafnréttismál, heimspeki og siðfræði. Þessum námsgreinum er ætlað að efla skilning nemenda á ákveðnum grundvallargæðum mannlegs lífs og skiptingu þeirra, svo sem réttlæti, frelsi, þekkingu, vináttu, virðingu og ábyrgð. Náttúrugreinar skiptast í náttúrufræði, eðlisvísindi, jarðvísindi, lífsvísindi og umhverfismennt. Náminu er ætlað að flétta saman efnisþætti náttúrugreina og viðmið sem varða eflingu ábyrgðar á umhverfinu, vinnubrögð og gildi náttúrugreina, nýsköpun og hagnýtingu þekkingar og getu til aðgerða.

Í samfélags- og náttúrufræði er stuðlað að þekkingu, virðingu, ábyrgð og einstakri upplifun nemenda. Nemandinn er virkjaður til þátttöku í samfélaginu með gildi og reglur þess að leiðarljósi. Markmið kennslunnar er m.a. að stuðla að skilningi nemenda á þeim hugmyndum og hugsjónum sem liggja til grundvallar viðhorfum okkar til umhverfis, auðlinda, menningar og sögu. Nemendum er gert kleift að nálgast samfélagsleg og siðferðileg álitamál með hjálp samræðunnar og láta afstöðu sína mótast af rökum.

Tímafjöldi á viku: 6 kennslustundir á viku (40mín).

Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Unnið með viðfangsefni út frá söguaðferð, nemendur vinna að fjölbreyttum verkefnum ýmist einstaklingslega eða í hóp. Áhersla er lögð á myndræna úrvinnslu og innlögn, virkar umræður og vettvangsferðir. Verkefni eru löguð að þörfum hvers og eins. Stuðningsfulltrúar og þroskaþjálfar koma inn í námshópa þar sem þörf er á.

Námsmat og námsmatsaðlögun

Megintilgangur námsmat er að fylgjast með því hvernig nemendum tekst að ná hæfniviðmiðum, stuðla að námshvatningu, örva nemendur til framfara og meta hvaða aðstoð þeir þurfa. Matið byggist á lykilhæfni í námi sem byggir á grunnþáttum í menntun og áhersluþáttum grunnskólalaga. Lögð er áhersla á fjölbreytt námsmat sem gefur heildstæða mynd af hæfni nemandans og gefur honum færi á að sýna þekkingu, leikni og hæfni. Sjá nánar á Mentor.

Grunnþættir menntunar

Eftirfarandi áherslur eru skilgreindar fyrir grunnþættir menntunar í samfélags- og náttúrufræði í 4. bekk

Grunnþáttur	Áhersluþættir Nemandi:
Heilbrigði og velferð:	<ul style="list-style-type: none"> vinnur sjálfstætt og í hóp og sýnir frumkvæði, fær tækifæri til að vinna út frá áhuga og styrkleika, beitir grunnfærni og undirstöðuatriðum í vinnubrögðum.
Jafnrétti:	<ul style="list-style-type: none"> fer eftir reglum og vinnur með jafnrétti að leiðarljósi, temur sér gagnrýna hugsun og skoðun, fræðist um mismunun og forréttindi fólks í víðum skilningi.
Lýðræði og mannréttindi:	<ul style="list-style-type: none"> fær tækifæri á að velja verkefni við hæfi, tekur tillit til skoðana annarra, kemur fram við aðra af virðingu og ábyrgð, fær tækifæri til að læra um lýðræði.
Læsi:	<ul style="list-style-type: none"> öðlast þekkingu á menningarlæsi, svo sem ákveðnum menningarverðmætum og sögulegum staðreyndum, tjáir sig um verkefni sín og notar hugtök sem tengjast viðfangsefninu, nýtir tækni sem hentar til verkefnavinnu.
Sjálfbærni:	<ul style="list-style-type: none"> notar kennslubækur og önnur hjálpargögn við vinnu sína, sækir sér efni á veraldarvefinn, tekur þátt í samvinnu.
Sköpun:	<ul style="list-style-type: none"> notar margskonar sköpun til að vinna með viðfangsefnið, t.d. í list- og verkgreinum, nýtir tæknina á skapandi hátt, virkjar hugmyndaflugið til að vinna að og finna lausnir á verkefnum.

I. Reyntuheimur og náttúruvernd

Unnið er með samfélagslega þætti, sögu, menningu og félagslegt umhverfi. Einnig þætti er varða náttúruna, lífsskilyrði, umhverfið og náttúruvernd. Leitast er við að auka víðsýni og hæfni nemenda til að skilja veruleikann.

Viðfangsefni	Námsefni	Hæfniviðmið	Leiðir	Mat
<ul style="list-style-type: none"> - Land - Þjóð - Innflytjendur - Alþingi - Stjórnskipulag - Lýðræði - Náttúruvernd - Trúarbrögð 	<ul style="list-style-type: none"> - Ísland landið okkar - Komdu og skoðaðu landnámið - Komdu og skoðaðu himingeiminn - Náttúran allan ársins hring - Könnun kortin 2 - Trúarbrögðin okkar 	<p>Nemandi geti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Varast hættur á heimili sínu og í nágrenninu. - Þekkt landmótun á Íslandi. - Áttað sig á að hann er hluti af stærra samfélagi. - Nefnt dæmi um einkenni og stöðu Íslands í heiminum í ljósi legu, sögu og menningar. - Sagt frá einkennum og sögu hneimabyggðar. - Þekkt þróun sem hefur auðveldað líf fólks og vinnu, bent á dæmi um áhrif tækni og framkvæmda á mannlíf og umhverfi. - Þekkt sólkerfið okkar í grófum dráttum. - Áttað sig á gildi samhjalpar í samfélaginu. - Sagt frá dæmum um hvernig loftslag og gróðurfar hafa áhrif á hvernig fólk lifir. - Bent á nokkrar mikilvægar stofnanir samfélagsins. - Borið virðingu fyrir náttúrunni, gert sér grein fyrir gildi náttúru og umhverfis og mikilvægi góðrar umgengni. - Áttað sig á hlutverki landakorta og notagildi þeirra. - Sagt frá atburðum og persónum á völdum tímum, sem tengjast nærsamfélaginu. - Velt fyrir sér upplýsingum, gildi þeirra og áreiðanleika. - Komið auga á nokkra þætti em hafa haft áhrif á mannlífið í tímans rás, svo sem umhverfi og skipulag samfélaga. - Sagt frá gerð og mótun íslensk samfélags fyrr og nú. - Sagt frá völdum þáttum og tímabilum í sögu fjölskyldu og heimabyggðar. - Bent á dæmi um hvernig sagan birtist í munum og minningum. 	<ul style="list-style-type: none"> - Innlögn - Bein kennsla - Hópavinna - Einstaklingsvinna - Umræður - Stöðvavinna - Útikennsla - Námsspil - Vettvangsferðir - Söguaðferð 	<p>Námsmatsaðferðir grundvallast af hæfniviðmiðum viðkomandi námsgreinar. Sjá nánar á Mentor.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Áttað sig á að trúar- og lífsviðhorf fólks birtast í mismunandi viðhorfum, siðum og venjum. - Áttað sig á mikilvægi fjölskyldunnar og fjölbreytni fjölskyldugerða í samfélaginu. - Sagt deili á nokkrum frásögnum, helstu hátíðum og siðum kristni og annarra trúarbragða. - Skráð atburði og athuganir, s.s. með ljósmyndum, teikningum og eigin orðum og sagt öðrum frá þeim. - Lýst í grófum dráttum hvernig hreyfing jarðar orskaar dag og nótt. - Lýst áhrifum sólarljóss á umhverfi, hitastig og líkamann. - Farið eftir skóla- og umferðarreglum. - Áttað sig á að holl fæða er samsett úr öllum flokkum fæðuhringsins. - Þekkt húsdýrin og líf í sveit og borg. - Þekkt höfuðáttirnar fjórar. - Fylgst með og skráð upplýsingar um veður í heimabyggð. - Flokkað gerviefni og náttúruleg efni eftir tilurð þeirra. 		
--	---	--	--

I.2. Hugarheimur- Sjálfsmynd

Leitast er við að efla sjálfsmynd og auka hæfni nemenda til að átta sig á sjálfum sér og öðrum.

Viðfangsefni	Námsefni	Hæfniviðmið	Leiðir	Mat
<ul style="list-style-type: none"> - Samskiptahæfni - Tilfinningaþroski - Sjálfsmynd 	<ul style="list-style-type: none"> - Spor 4 - Saman í sátt - Ýmis gögn af vef og bókasafni - Dagblöð 	<p>Nemandi geti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sagt frá sjálfum sér með hliðsjón af búsetu, uppruna, fjölskyldu, siðum og venjum. - Bent á gildi jákvæðra viðhorfa og gilda fyrir sjálfan sig. - Bent á dæmi um hefðbundin kynhlutverk og breytingar á þeim. - Gert sér grein fyrir styrkleikum sínum. - Bent á fyrirmyndir sem hafa áhrif á hann. - Áttað sig á og lýst ýmsum tilfinningum, svo sem gleði, sorg og reiði. - Gert sér grein fyrir þörf sinni fyrir næringu, hvíld, hreyfingu og hreinlæti. - Gert sér grein fyrir að í umhverfinu eru margvísleg áreiti, jákvæð og neikvæð, sem hafa áhrif á líf hans. - Gert sér grein fyrir jafngildi sínu og annarra manna. - Sett sig í spor annarra jafnaldra. - Fylgt reglum og umgengisvenjum í skólanum og samfélaginu. - Tjáð skoðanir sínar og virt skoðanir annarra. - Gert sér grein fyrir mikilvægi hreyfingar, hreinlætis, hollrar fæðu og svefns fyrir heilbrigði og líðan. - Þekkt mannslíkamann, helstu líffæri og einkastaðina sína. - Þekkt sýkla og smitleiðir. 	<ul style="list-style-type: none"> - Innlögn - Bein kennsla - Hópavinna - Einstaklingsvinn - Umræður - Stöðvavinna - Útikennsla - Námsspil - Vettvangsferðir - Söguáðferð 	<p>Námsmatsáðferðir grundvallast af hæfniviðmiðum viðkomandi námsgreinar. Sjá nánar á Mentor.</p>

I.2. Félagsheimur

Ýmsar æfingar og verkefni til að auka hæfni nemenda til að mynda og þróa tengsl sín við aðra.

Viðfangsefni	Námsefni	Hæfniviðmið	Leiðir	Mat
<ul style="list-style-type: none"> - Samskiptahæfni - Tilfinngáþroski 	<ul style="list-style-type: none"> - Spor 4 - Saman í sátt - Ýmis gögn af vef og bókasafni - Dagblöð 	<p>Nemandi geti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tekið þátt í samstarfi og samræðu í jafningjahóp. - Sýnt vináttu tillitsemi og umburðarlyndi. - Hlustað á og greint að, ólíkar skoðanir. - Fyrirgefið. - Borið virðingu fyrir sjálfum sér og öðrum. - Tjáð þekkingu sína og viðhorf með ýmsum hætti. - Áttað sig á gildi jafnréttis í daglegum samskiptum. - Skilið mikilvægi jafnréttis. - Áttað sig á ýmiss konar afleiðingum athafna sinna. - Sýnt að hann virðir reglur í samskiptum fólks, skráðar og óskráðar, og nefnt dæmi um slíkar reglur. - Farið eftir bekkjarreglum. 	<ul style="list-style-type: none"> - Innlögn - Bein kennsla - Hópavinna - Einstaklingsvinna - Umræður - Stöðvavinna - Útikennsla - Námsspil - Vettvangsferðir - Söguaðferð 	<p>Námsmatsaðferðir grundvallast af hæfniviðmiðum viðkomandi námsgreinar. Sjá nánar á Mentor.</p>

Þjargir fyrir kennara og nemendur

- Litróf kennsluaðferðina
- Að mörgu er að hyggja
- Leiklist í kennslu
- Listin að spyrja
- Vísindavefurinn
- Skólavefurinn
- Nams.is
- Leikjavefurinn
- Vefur lýðheilsustöðvar
- Fjölgreindir í skólastofunni
- Kritin.is
- Youtube.com
- Kennslu- og fræðslumyndbönd

5. bekkur

Samfélagsfræði

Samfélagsgreinar skiptast í sögu, landafræði, þjóðfélagsfræði, lífsleikni, trúarbragðafræði, jafnréttismál, heimspeki og siðfræði. Þessum námsgreinum er ætlað að efla skilning nemenda á ákveðnum grundvallargæðum mannlífs og skiptingu þeirra, svo sem réttlæti, frelsi, þekkingu, vináttu, virðingu og ábyrgð. Markmið samfélagsfræðigreina er að stuðla að skilningi nemenda á mörgum þeim hugmyndum og hugsjónum sem liggja til grundvallar viðhorfum okkar til umhverfis, auðlinda, menningar og sögu. Þeim er ætlað að gera nemendum kleift að nálgast samfélagsleg og siðferðileg álitamál með hjálp samræðunnar og láta afstöðu sína mótast af rökum.

Hver fræðigrein innan samfélagsgreina gegnir ákveðnu hlutverki. Í sögukennslu er byggt á heildstæðri og fjölbreyttri skoðun heimilda um samfélög og einstaklinga frá fortíð til samtíma. Landafræðin fjallar um breytileg lífsskilyrði fólks í heiminum með hliðsjón af víxlverkun manns og náttúru. Trúarbragðafræði er ætlað að auka skilning á trúarbrögðum og ólíkum trúarhefðum með umburðarlyndi og víðsýni að leiðarljósi, Lífsleikni, siðfræði og þjóðfélagsfræði gegna einnig mikilvægu hlutverki við að styðja áræðni, frumkvæði, borgaravitund, hlutverk, ábyrgð, seiglu og sjálfsmynd nemenda. Með kennslu í samfélagsfræði er nemandinn virkjaður til þátttöku í samfélaginu með gildi og reglur þess að leiðarljósi.

Tímafjöldi á viku: 6 kennslustundir (40 mín) á viku.

Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Notast er við ýmsar kennsluaðferðir, s.s. bein kennsla, samvinnunám, leikir, umræður, söguaðferð, sjálfstæð vinna, margmiðlunarverkefni o.fl. Lögð er áhersla á þverfaglega vinnu þar sem list- og verkgreinar spila stórt hlutverk í samfélagsfræðináminu. Nemendur vinna með sama viðfangsefnið en nemendur fá verkefni og stuðning við hæfi.

Námsmat og námsmatsaðlögun

Megintilgangur námsmat er að fylgjast með því hvernig nemendum tekst að ná hæfniviðmiðum, stuðla að námshvatningu, örva nemendur til framfara og meta hvaða aðstoð þeir þurfa. Matið byggist á lykilhæfni í námi sem byggir á grunnþáttum í menntun og áhersluþáttum grunnskólalaga. Lögð er áhersla á fjölbreytt námsmat sem gefur heildstæða mynd af hæfni nemandans og gefur honum færi á að sýna þekkingu, leikni og hæfni. Sjá nánar á Mentor.

Grunnþættir menntunar

Eftirfarandi áherslur eru skilgreindar fyrir grunnþættir menntunar í samfélagsfræði í 5. bekk

Grunnþáttur	Áherslupættir Nemandi:
Heilbrigði og velferð:	<ul style="list-style-type: none"> vinnur sjálfstætt og í hóp og sýnir frumkvæði, fær tækifæri til að vinna út frá áhuga og styrkleika, beitir grunnfærni og undirstöðuatriðum í vinnubrögðum,
Jafnrétti:	<ul style="list-style-type: none"> fer eftir reglum og vinnur með jafnrétti að leiðarljósi, temur sér gagnrýna hugsun og skoðun, fræðist um mismunun og forréttindi fólks í víðum skilningi,
Lýðræði og mannréttindi:	<ul style="list-style-type: none"> fær tækifæri á að velja verkefni við hæfi, tekur tillit til skoðana annarra, fær tækifæri til að hafa áhvirf á eigið nám, kemur fram við aðra af virðingu og ábyrgð, fær tækifæri til að læra um lýðræði,
Læsi:	<ul style="list-style-type: none"> öðlast þekkingu á menningarlæsi, svo sem ákveðnum, menningarverðmætum og sögulegum staðreyndum, tjáir sig um verkefni sín og notar hugtök sem tengjast viðfangsefninu, nýtir tækni sem hentar til verkefnavinnu,
Sjálfbærni:	<ul style="list-style-type: none"> notar kennslubækur og önnur hjálpargögn við vinnu sína, sækir sér efni á veraldarvefinn, tekur þátt í samvinnu,
Sköpun:	<ul style="list-style-type: none"> notar margskonar sköpun til að vinna með viðfangsefnið, t.d. í list- og verkgreinum, nýtir tæknina á skapandi hátt, virkjar hugmyndaflugið til að vinna að og finna lausnir á verkefnum.

I. I. Reynsluheimur

Unnið er með samfélagslega þætti, sögu, menningu og umhverfi. Leitast er við að auka víðsýni og hæfni nemenda til að skilja veruleikann.

Viðfangsefni	Námsefni	Hæfniviðmið	Leiðir	Mat
<ul style="list-style-type: none"> - Staða Íslands og saga - Trúarbrögð - Auðlindir - Gildi - Lýðræði - Orsakasamhengi - Fjölmenning - Fjölskyldugerðir - Upplýsingalæsi - Kortalæsi - Gagnrýnin hugsun - Menningarlæsi - Trúarbrögð - Náttúruskilyrði - Jörðin 	<ul style="list-style-type: none"> - Ísland veröld til að njóta - Kristin trú - Lífið í Ásgarði - Ýmis verkefni af netinu - Google Earth - Google Maps - Sögurammi: landnámið - Kortabækur 	<p>Nemandi geti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sýnt fram á skilning á mikilvægum gildum. - Skilið tengsl orsaka og afleiðinga gjörða sinna og bent á leiðir til úrbóta. - Gert grein fyrir einkennum og stöðu Íslands - Aflað sér, metið og hagnýtt upplýsingar um menningar og samfélagsmálefni í gögnum og miðlum. - Lýst náttúruferlum sem hafa áhrif á land og gróður. - Áttað sig á hvernig loftslag og gróðurfar hafa áhrif á búsetu og lífsskilyrði. - Lýst áhrifum tækni og mannlegra athafna á samfélag og umhverfi. - Gert sér grein fyrir nýtingu og vernd auðlinda og umhverfis. - Notað kort og gröf. - Rætt um tímabil, atburði og persónur. - Metið heimildir og ólík sjónarhorn í umfjöllun um sögu og samtíð. - Lýst einkennum og þróun íslensks þjóðfélags og tekið dæmi um mikilvæga áhrifaþætti - Greint hvernig sagan birtist í textum og munum, hefðum og minningum. - Lýst margbreytileika ýmisra trúarbragða og lífsviðhorfa og áttað sig áhrifum þeirra á menningu og samfélag. - Borið saman valin trúar- og lífsviðhorf. - Lýst einkennum lýðræðis. - Gert grein fyrir hugmyndum um sam hjál og velferð og framkvæmd hennar í samfélaginu. - Sýnt fram á skilning á kostnaði eigin neyslu og sé læs á þau áhrif sem ýmis tilboð og auglýsingar hafa á eigin neyslu og á samfélagið. - Séð gildi slysavarna og viðbragða við slysum í heimahúsum, nærsamfélagi og náttúrunni. 	<ul style="list-style-type: none"> - Sjálfstæð vinna - Hópverkefni - Umræður - Söguaðferð - Leikir - Veggspjöld - Kynningar - Kveikjur - Innlögn - Kahoot.it - Uppgötvunarnám 	<p>Námsmatsaðferðir grundvallast af hæfniviðmiðum viðkomandi námsgreinar. Sjá nánar á Mentor.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - Sýnt fram á skilning á kostnaði eigin neyslu og sé læs á þau áhrif sem ýmis tilboð og auglýsingar hafa eigin neyslu og á samfélagið. - Gert sér grein fyrir margbreytileika fjölskyldna og margvíslegum hlutverkum innan þeirra. - Gert sér grein fyrir hlutverki nokkurra helstu stofnanna samfélagsins. 		
--	--	---	--	--

I.2. Hugarheimur

Leitast er við að efla sjálfsmynd og auka hæfni nemenda til að átta sig á sjálfum sér og öðrum.

Viðfangsefni	Námsefni	Hæfniviðmið	Leiðir	Mat
<ul style="list-style-type: none"> - Sjálfsvitund - Ábyrgð - Jafnrétti - Staðalmyndir - Fyrirmyndir - Tjáning - Ígrundun - Samhygð - Heilbrigði og velferð - Sköpun - Tilfinningaræmi 	<ul style="list-style-type: none"> - Ýmis verkefni og myndbönd af netinu - Geðrækt - Geðræktarkassi - Sögurammi: landnámið 	<p>Nemandi geti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lýst sjálfum sér og tekið dæmi um þætti sem hafa áhrif á sjálfsmynd hans. - Skiliðgildi jákvæðra lífsviðhorfa fyrir eigin sjálfsvitund. - Áttað sig á ólíkum kynhlutverkum á nokkrum sviðum og hvernig þau mótast og breytast. - Gert sér grein fyrir eigin styrkleikum og veikleikum. - Vegið og metið áhrif fyrirmynda og staðalmynda. - Lýst margvíslegum tilfinningum og áttað sig á áhrifum þeirra á hugsun og hegðun. - Tileinkað sér heilbrigða og holla lífshætti. - Metið jákvæð og neikvæð áhrif ýmissa áreita í umhverfinu á líf hans og tekið gagnrýna afstöðu til þeirra. - Gert sér grein fyrir jafngildi sínu og annarra manna og rætt þýðingu þess. - Sett sig í spor fólks með ólíkan bakgrunn. - Sett sér markmið og gert áætlanir við fjölbreyt viðfangsefni. - Áttað sig á ýmsum tilfinningum svo sem gleði, sorg og reiði. 	<ul style="list-style-type: none"> - Umræður - Rökræður - Innlagnir - Hópverkefni - Ígrundun - Dagbókarskrif - Leikir - Slökun og hugleiðsla - Kahoot.it 	<p>Námsmatsaðferðir grundvallast af hæfniviðmiðum viðkomandi námsgreinar. Sjá nánar á Mentor.</p>

I.2. Félagsheimur

Ýmsar æfingar og verkefni til að auka hæfni nemenda til að mynda og þróa tengsl sín við aðra.

Viðfangsefni	Námsefni	Hæfniviðmið	Leiðir	Mat
<ul style="list-style-type: none"> - Virðing - Tjáning - Sköpun - Leikur - Lýðræði - Vinátta - Samræða - Félagsfærni - Samfélagsreglur - Umburðarlyndi - Sáttfýsi - Miðlun - Einelti og ofbeldi 	<ul style="list-style-type: none"> - Kristin trú - Lífið í Ásgarði - Ýmis verkefni og myndbönd af Netinu - Ísland veröld til að njóta - Sögurammi: landnámið - Barnasáttmáli Sameinuðu þjóðanna - Bekkjarreglur - Skólaregur 	<p>Nemandi geti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tekið þátt í lýðræðislegu samstarfi og samræðu. - Borið kennsl á ólíkan bakgrunn fólks og virt frelsi þess til mismunandi trúar, lífsgilda, skoðana og lífshátta. - Metið og brugðist við ólíkum skoðunum og upplýsingum á fordómalausan hátt. - Rökrætt um ólík málefni af samfélagslegum og siðferðilegum toga. - Tekið þátt í samræðu um stöðu sína sem þátttakandi í samfélaginu, réttindi og skyldur, sýnt ábyrgð í samskiptum og átti sig á réttindum sínum. - Tjáð þekkingu sína og viðhorf með fjölbreyttum hætti, einn sér og í samstarfi við aðra. - Nefnt dæmi um gildi jafnréttis og mannréttinda í samfélaginu og rætt áhrif staðalímynda. - Sýnt sanngirni, sjálfstraust og virðingu í samskiptum og samvinnu við aðra. - Rætt um eigin athafnir og afleiðingar þeirra. - Rætt reglur í samskiptum fólks og tekið þátt í að setja sameiginlegar leikreglur með öðrum. - Tekið þátt í samfélagsmálum á ábyrgan hátt. - Sýnt samferðafólki sínu tillitssemi og umhyggju. 	<ul style="list-style-type: none"> - Umræður - Rökræður - Hópverkefni - Leikir - Söguaðferð - Semja bekkjarreglur - Þátttaka í nemendaráði , grænfána teymi og saman í sátt teymi - Kahoot.it 	<p>Námsmatsaðferðir grundvallast af hæfniviðmiðum viðkomandi námsgreinar. Sjá nánar á Mentor.</p>

Þjargir fyrir kennara og nemendur

- Litróf kennsluaðferðina
- Að mörgu er að hyggja
- Leiklist í kennslu
- Listin að spyrja
- Google Earth
- Vísindavefurinn

- Skólavefurinn
- Nams.is
- Leikjavefurinn
- Vefur lýðheilsustöðvar
- Fjölgreindir í skólastofunni
- kritin.is
- youtube.com
- 6h.is

6. bekkur

Samfélagsfræði

Samfélagsgreinar skiptast í sögu, landafræði, þjóðfélagsfræði, lífsleikni, trúarbragðafræði, jafnréttismál, heimspeki og siðfræði. Þessum námsgreinum er ætlað að efla skilning nemenda á ákveðnum grundvallargæðum mannlegs lífs og skiptingu þeirra, svo sem réttlæti, frelsi, þekkingu, vináttu, virðingu og ábyrgð. Markmið samfélagsfræðigreina er að stuðla að skilningi nemenda á mörgum þeim hugmyndum og hugsjónum sem liggja til grundvallar viðhorfum okkar til umhverfis, auðlinda, menningar og sögu. Þeim er ætlað að gera nemendum kleift að nálgast samfélagsleg og siðferðileg álitamál með hjálp samræðunnar og láta afstöðu sína mótast af rökum.

Hver fræðigrein innan samfélagsgreina gegnir ákveðnu hlutverki. Í sögukennslu er byggt á heildstæðri og fjölbreyttri skoðun heimilda um samfélög og einstaklinga frá fortíð til samtíma. Landafræðin fjallar um breytileg lífsskilyrði fólks í heiminum með hliðsjón af víxlverkun manns og náttúru. Trúarbragðafræði er ætlað að auka skilning á trúarbrögðum og ólíkum trúarhefðum með umburðarlyndi og víðsýni að leiðarljósi, Lífsleikni, siðfræði og þjóðfélagsfræði gegna einnig mikilvægu hlutverki við að styðja áræðni, borgaravitund, frumkvæði, hlutverk, ábyrgð, seiglu og sjálfsmynd nemenda. Með kennslu í samfélagsfræði er nemandinn virkjaður til þátttöku í samfélaginu með gildi og reglur þess að leiðarljósi.

Tímafjöldi á viku: 6 kennslustundir (40 mín) á viku.

Námsfyrirkomulag og námsaðlögun: Notast er við ýmsar kennsluaðferðir, s.s. bein kennsla, samvinnunám, leikir, umræður, söguaðferð, sjálfstæð vinna, margmiðlunarverkefni o.fl. Lögð er áhersla á þverfaglega vinnu. Nemendur vinna með sama viðfangsefnið en nemendur fá verkefni og stuðning við hæfi.

Námsmat og námsmatsaðlögun

Megintilgangur námsmat er að fylgjast með því hvernig nemendum tekst að ná hæfniviðmiðum, stuðla að námshvatningu, örva nemendur til framfara og meta hvaða aðstoð þeir þurfa. Matið byggist á lykilhæfni í námi sem byggir á grunnþáttum í menntun og áhersluþáttum grunnskólalaga. Lögð er áhersla á fjölbreytt námsmat sem gefur heildstæða mynd af hæfni nemandans og gefur honum færi á að sýna þekkingu, leikni og hæfni. Sjá nánar á Mentor.

Grunnþættir menntunar

Eftirfarandi áherslur eru skilgreindar fyrir grunnþættir menntunar í samfélagsfræði í 6. bekk

Grunnþáttur	Áherslupættir Nemandi:
Heilbrigði og velferð:	<ul style="list-style-type: none"> vinnur sjálfstætt og í hóp og sýnir frumkvæði, fær tækifæri til að vinna út frá áhuga og styrkleikum, beitir grunnfærni og undirstöðuatriðum í vinnubrögðum,
Jafnrétti:	<ul style="list-style-type: none"> fer eftir reglum og vinnur með jafnrétti að leiðarljósi, temur sér gagnrýna hugsun og skoðun, fræðist um mismunun og forréttindi fólks í víðum skilningi,
Lýðræði og mannréttindi:	<ul style="list-style-type: none"> fær tækifæri á að velja verkefni við hæfi, tekur tillit til skoðana annarra, kemur fram við aðra af virðingu og ábyrgð, fær tækifæri til að hafa áhrif á eigið nám, fær tækifæri til að læra um lýðræði,
Læsi:	<ul style="list-style-type: none"> öðlast þekkingu á menningarlæsi, svo sem ákveðnum menningarverðmætum og sögulegum staðreyndum, tjáir sig um verkefni sín og notar hugtök sem tengjast viðfangsefninu, nýtir tækni sem hentar til verkefnavinnu,
Sjálfbærni:	<ul style="list-style-type: none"> notar kennslubækur og önnur hjálpargögn við vinnu sína, sækir sér efni á veraldarvefinn, tekur þátt í samvinnu,
Sköpun:	<ul style="list-style-type: none"> notar margskonar sköpun til að vinna með viðfangsefnið, t.d. í list- og verkgreinum, nýtir tæknina á skapandi hátt, virkjar hugmyndaflugið til að vinna að og finna lausnir á verkefnum.

I. I. Reynsluheimur

Unnið er með samfélagslega þætti, sögu, menningu og umhverfi. Leitast er við að auka víðsýni og hæfni nemenda til að skilja veruleikann.

Viðfangsefni	Námsefni	Hæfniviðmið	Leiðir	Mat
<ul style="list-style-type: none"> - Staða Íslands og saga - Trúarbrögð - Auðlindir - Gildi - Lýðræði - Orsakasamhengi - Fjölmening - Upplýsingalæsi - Kortalæsi - Gagnrýnin hugsun - Menningarlæsi - Trúarbrögð - Náttúruskilyrði - Heimabyggð - Jörðin 	<ul style="list-style-type: none"> - Ýmis verkefni og myndbönd af netinu - Norðurlönd - Islam - Gyðingdómur - Snorri Sturluson - Mannlíf á miðöldum - Sögurammi; Norðurlönd - Sögurammi: Snorri Sturluson 	<p>Nemandi geti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sýnt fram á skilning á mikilvægum gildum. - Skilið tengsl orsaka og afleiðinga gjörða sinna og bent á leiðir til úrbóta. - Gert grein fyrir einkennum og stöðu Íslands - Aflað sér, metið og hagnýtt upplýsingar um menningar og samfélagsmálefni í gögnum og miðlum. - Lýst náttúruferlum sem hafa áhrif á land og gróður. - Áttað sig á hvernig loftslag og gróðurfar hafa áhrif á búsetu og lífsskilyrði. - Lýst áhrifum tækni og mannlegra athafna á samfélag og umhverfi. - Gert sér grein fyrir nýtingu og vernd auðlinda og umhverfis. - Notað kort og gröf. - Rætt um tímabil, atburði g persónur. - Metið heimildir og ólík sjónarhorn í umfjöllun um sögu og samtíð. - Lýst einkennum og þróun íslensks þjóðfélags og tekið dæmi um mikilvæga áhrifaþætti - Greint hvernig sagan birtist í textum og munum, hefðum og minningum. - Lýst margbreytileika ýmisra trúarbragða og lífsviðhorfa og áttað sig áhrifum þeirra á menningu og samfélög. - Borið saman valin trúar- og lífsviðhorf. - Lýst einkennum lýðræðis. - Gert grein fyrir hugmyndum um sam hjálp og velferð og framkvæmd hennar í samfélaginu. 	<ul style="list-style-type: none"> - Sjálfstæð vinna - Hópverkefni - Umræður - Söguaðferð - Leikir - Veggspjöld - Kynningar - Kveikjur - Innlögn - Kahoot.it - Uppgötvunarnám - Samþætting við íslensku með áherslu á lesskilning 	<p>Námsmatsaðferðir grundvallast af hæfniviðmiðum viðkomandi námsgreinar. Sjá nánar á Mentor.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Sýnt fram á skilning á kostnaði eigin neyslu og sé læs á þau áhrif sem ýmis tilboð og auglýsingar hafa á eigin neyslu og á samfélagið. - Séð gildi slysavarna og viðbragða við slysum í heimahúsum, nærsamfélagi og náttúrunni. - Sýnt fram á skilning á kostnaði eigin neyslu og sé læs á þau áhrif sem ýmis tilboð og auglýsingar hafa eigin neyslu og á samfélagið. - Gert sér grein fyrir margbreytileika fjölskyldna og margvíslegum hlutverkum innan þeirra. - Gert sér grein fyrir hlutverki nokkurra helstu stofnanna samfélagsins. 		
--	---	--	--

I.2. Hugarheimur

Leitast er við að efla sjálfsmýnd og auka hæfni nemenda til að átta sig á sjálfum sér og öðrum.

Viðfangsefni	Námsefni	Hæfniviðmið	Leiðir	Mat
<ul style="list-style-type: none"> - Sjálfsvitund - Ábyrgð - Jafnrétti - Staðalmyndir - Fyrirmyndir - Tjáning - Ígrundun - Samhygð - Heilbrigði og velferð - Sköpun - Tilfinningaræmi - Tilfinningalæsi - Seigla 	<ul style="list-style-type: none"> - Ýmis verkefni og myndbönd af netinu - Sögurammi; Norðurlönd - Sögurammi: Snorri Sturluson - Ég er bara ég 	<p>Nemandi geti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lýst sjálfum sér og tekið dæmi um þætti sem hafa áhrif á sjálfsmýnd hans. - Skiliðgildi jákvæðra lífsviðhorfa fyrir eigin sjálfsvitund. - Áttað sig á ólíkum kynhlutverkum á nokkrum sviðum og hvernig þau mótast og breytast. - Gert sér grein fyrir eigin styrkleikum og veikleikum. - Vegið og metið áhrif fyrirmynda og staðalmynda. - Lýst margvíslegum tilfinningum og áttað sig á áhrifum þeirra á hugsun og hegðun. - Tileinkað sér heilbrigða og holla lífshætti. - Metið jákvæð og neikvæð áhrif ýmissa áreita í umhverfinu á líf hans og tekið gagnrýna afstöðu til þeirra. - Gert sér grein fyrir jafngildi sínu og annarra manna og rætt þýðingu þess. - Sett sig í spor fólks með ólíkan bakgrunn. - Sett sér markmið og gert áætlanir við fjölbreytt viðfangsefni. - Áttað sig á ýmsum tilfinningum svo sem gleði, sorg og reiði. 	<ul style="list-style-type: none"> - Umræður - Rökræður - Innlagnir - Hópverkefni - Ígrundun - Leikir - Ljóðagerð - Kahoot.it - Slökun og hugleiðsla - Söguaðferð - Dagbókarskrif 	<p>Námsmatsaðferðir grundvallast af hæfniviðmiðum viðkomandi námsgreinar. Sjá nánar á Mentor.</p>

I.2. Félagsheimur

Ýmsar æfingar og verkefni til að auka hæfni nemenda til að mynda og þróa tengsl sín við aðra.

Viðfangsefni	Námsefni	Hæfniviðmið	Leiðir	Mat
<ul style="list-style-type: none"> - Virðing - Tjáning - Sköpun - Leikur - Lýðræði - Vinátta - Samræða - Félagsfærni - Samfélagsreglur - Umburðarlyndi - Sáttfýsi - Miðlun - Kynþroski - Einelti og ofbeldi 	<ul style="list-style-type: none"> - Norðurlönd - Islam - Gyðingdómur - Snorri Sturluson - Mannlíf á miðöldum - Sögurammi; Norðurlönd - Sögurammi: Snorri Sturluson - Ég er bara ég 	<p>Nemandi geti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tekið þátt í lýðræðislegu samstarfi og samræðu. - Borið kennsl á ólíkan bakgrunn fólks og virt frelsi þess til mismunandi trúar, lífsgilda, skoðana og lífshátta. - Metið og brugðist við ólíkum skoðunum og upplýsingum á fordómalausan hátt. - Rökrætt um ólík málafni af samfélagslegum og siðferðilegum toga. - Tekið þátt í samræðu um stöðu sína sem þátttakandi í samfélaginu, réttindi og skyldur, sýnt ábyrgð í samskiptum og átti sig á réttindum sínum. - Tjáð þekkingu sína og viðhorf með fjölbreyttum hætti, einn sér og í samstarfi við aðra. - Nefnt dæmi um gildi jafnréttis og mannréttinda í samfélaginu og rætt áhrif staðalímynda. - Sýnt sanngirni, sjálfstraust og virðingu í samskiptum og samvinnu við aðra. - Rætt um eigin athafnir og afleiðingar þeirra. - Rætt reglur í samskiptum fólks og tekið þátt í að setja sameiginlegar leikreglur með öðrum. - Tekið þátt í samfélagsmálum á ábyrgan hátt. - Sýnt samferðafólki sínu tillitssemi og umhyggju. 	<ul style="list-style-type: none"> - Umræður - Rökræður - Hópverkefni - Leikir - Söguáferð - Semja bekkjarreglur - Flutningur á ýmsum verkefnum - Samþætting við íslensku þar sem kemur að framsögn og framkomu - Þátttaka í nemendaráði, grænfána teymi og saman í sátt teymi. 	<p>Námsmatsaðferðir grundvallast af hæfniviðmiðum viðkomandi námsgreinar. Sjá nánar á Mentor.</p>

Bjargir fyrir kennara og nemendur

- Litróf kennsluaðferðina
- Að mörgu er að hyggja
- Leiklist í kennslu
- Listin að spyrja
- Google Earth
- Vísindavefurinn
- Skólavefurinn
- Nams.is
- Leikjavefurinn
- Vefur lýðheilsustöðvar
- Fjölgreindir í skólastofunni
- kritin.is
- Ýmis myndbönd af youtube.com
- Kennslu- og fræðslumyndbönd
- 6h.is

7. bekkur

Samfélagsfræði

Samfélagsgreinar skiptast í sögu, landafræði, þjóðfélagsfræði, lífsleikni, trúarbragðafræði, jafnréttismál, heimspeki og siðfræði. Þessum námsgreinum er ætlað að efla skilning nemenda á ákveðnum grundvallargæðum mannlegs lífs og skiptingu þeirra, svo sem réttlæti, frelsi, þekkingu, vináttu, virðingu og ábyrgð. Markmið samfélagsfræðigreina er að stuðla að skilningi nemenda á mörgum þeim hugmyndum og hugsjónum sem liggja til grundvallar viðhorfum okkar til umhverfis, auðlinda, menningar og sögu. Þeim er ætlað að gera nemendum kleift að nálgast samfélagsleg og siðferðileg álitamál með hjálp samræðunnar og láta afstöðu sína mótast af rökum.

Hver fræðigrein innan samfélagsgreina gegnir ákveðnu hlutverki. Í sögukennslu er byggt á heildstæðri og fjölbreyttri skoðun heimilda um samfélög og einstaklinga frá fortíð til samtíma. Landafræðin fjallar um breytileg lífsskilyrði fólks í heiminum með hliðsjón af víxlverkun manns og náttúru. Trúarbragðafræði er ætlað að auka skilning á trúarbrögðum og ólíkum trúarhefðum með umburðarlyndi og víðsýni að leiðarljósi, Lífsleikni, siðfræði og þjóðfélagsfræði gegna einnig mikilvægu hlutverki við að styðja áræðni, frumkvæði, borgaravitund, hlutverk, ábyrgð, seiglu og sjálfsmynd nemenda. Með kennslu í samfélagsfræði er nemandinn virkjaður til þátttöku í samfélaginu með gildi og reglur þess að leiðarljósi.

Tímajöldi á viku: 6 kennslustundir (40 mín) á viku.

Námsfyrirkomulag og námsaðlögun: Notast er við ýmsar kennsluaðferðir, s.s. bein kennsla, samvinnunám, leikir, umræður, söguaðferð, sjálfstæð vinna, margmiðlunarverkefni o.fl. Lögð er áhersla á þverfaglega vinnu. Nemendur vinna með sama viðfangsefnið en nemendur fá verkefni og stuðning við hæfi.

Námsmat og námsmatsaðlögun

Megintilgangur námsmat er að fylgjast með því hvernig nemendum tekst að ná hæfniviðmiðum, stuðla að námshvatningu, örva nemendur til framfara og meta hvaða aðstoð þeir þurfa. Matið byggist á lykilhæfni í námi sem byggir á grunnþáttum í menntun og áhersluþáttum grunnskólalaga. Lögð er áhersla á fjölbreytt námsmat sem gefur heildstæða mynd af hæfni nemandans og gefur honum færi á að sýna þekkingu, leikni og hæfni. Sjá nánar á Mentor.

Grunnþættir menntunar

Eftirfarandi áherslur eru skilgreindar fyrir grunnþættir menntunar í samfélagsfræði í 7. bekk

Grunnþáttur	Áhersluþættir Nemandi:
Heilbrigði og velferð:	<ul style="list-style-type: none"> vinnur sjálfstætt og í hóp og sýnir frumkvæði, fær tækifæri til að vinna út frá áhuga og styrkleika, beitir grunnfærni og undirstöðuatriðum í vinnubrögðum,
Jafnrétti:	<ul style="list-style-type: none"> fer eftir reglum og vinnur með jafnrétti að leiðarljósi, temur sér gagnrýna hugsun og skoðun, fræðist um mismunun og forréttindi fólks í víðum skilningi,
Lýðræði og mannréttindi:	<ul style="list-style-type: none"> fær tækifæri á að velja verkefni við hæfi, tekur tillit til skoðana annarra, kemur fram við aðra af virðingu og ábyrgð, fær tækifæri til að hafa áhrif á eigið nám, fær tækifæri til að læra um lýðræði,
Læsi:	<ul style="list-style-type: none"> öðlast þekkingu á menningarlæsi, svo sem ákveðnum menningarverðmætum og sögulegum staðreyndum, tjáir sig um verkefni sín og notar hugtök sem tengjast viðfangsefninu, nýtir tækni sem hentar til verkefnavinnu,
Sjálfbærni:	<ul style="list-style-type: none"> notar kennslubækur og önnur hjálpargögn við vinnu sína, sækir sér efni á veraldarvefinn, tekur þátt í samvinnu,
Sköpun:	<ul style="list-style-type: none"> notar margskonar sköpun til að vinna með viðfangsefnið, t.d. í list- og verkgreinum, nýtir tæknina á skapandi hátt, virkjar hugmyndaflugið til að vinna að og finna lausnir á verkefnum.

I. I. Reynsluheimur

Unnið er með samfélagslega þætti, sögu, menningu og umhverfi. Leitast er við að auka víðsýni og hæfni nemenda til að skilja veruleikann.

Viðfangsefni	Námsefni	Hæfniviðmið	Leiðir	Mat
<ul style="list-style-type: none"> - Mannlíf - Sjálfbærni - Siðferði - Staða Íslands og saga - Trúarbrögð - Náttúruskilyrði - Auðlindir - Gildi - Lýðræði - Orsakasamhengi - Fjölmenning - Stjórnkerfi - Upplýsingalæsi - Gagnrýnin hugsun - Kortalæsi - Miðlalæsi - Jörðin - Menningar- og sögulæsi - Fjármálalæsi 	<ul style="list-style-type: none"> - Evrópa - Búddah trú - Hindúa trú - Sögueyjan I - Ýmis verkefni og myndbönd af netinu - Ertu? - Sögurammi: Evrópa - Sögurammi: Sögueyjan 	<p>Nemandi geti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sýnt fram á skilning á mikilvægum gildum. - Skilið tengsl orsaka og afleiðinga gjörða sinna og bent á leiðir til úrbóta. - Gert grein fyrir einkennum og stöðu Íslands - Aflað sér, metið og hagnýtt upplýsingar um menningar og samfélagsmálefni í gögnum og miðlum. - Lýst náttúruferlum sem hafa áhrif á land og gróður. - Áttað sig á hvernig loftslag og gróðurfar hafa áhrif á búsetu og lífsskilyrði. - Lýst áhrifum tækni og mannglegra athafna á samfélag og umhverfi. - Gert sér grein fyrir nýtingu og vernd auðlinda og umhverfis. - Notað kort og gröf. - Rætt um tímabil, atburði og persónur. - Metið heimildir og ólík sjónarhorn í umfjöllun um sögu og samtíð. - Lýst einkennum og þróun íslensks þjóðfélags og tekið dæmi um mikilvæga áhrifaþætti - Greint hvernig sagan birtist í textum og munum, hefðum og minningum. - Lýst margbreytileika ýmisra trúarbragða og lífsviðhorfa og áttað sig áhrifum þeirra á menningu og samfélag. - Borið saman valin trúar- og lífsviðhorf. - Lýst einkennum lýðræðis. - Gert grein fyrir hugmyndum um sam hjálp og velferð og framkvæmd hennar í samfélaginu. - Sýnt fram á skilning á kostnaði eigin neyslu og sé læs á þau áhrif sem ýmis tilboð og auglýsingar hafa á eigin neyslu og á samfélagið. - Séð gildi slysavarna og viðbragða við slysum í heimahúsum, nærsamfélagi og náttúrunni. - Sýnt fram á skilning á kostnaði eigin neyslu og sé læs á þau áhrif sem ýmis tilboð og auglýsingar hafa eigin neyslu og á samfélagið. 	<ul style="list-style-type: none"> - Sjálfstæð vinna - Hópverkefni - Umræður - Söguaðferð - Leikir - Veggspjöld - Kynningar - Kveikjur - Samþætting við aðrar greinar - Innlögn - Uppgötvunar nám - Kahoot.it 	<p>Námsmatsaðferðir grundvallast af hæfniviðmiðum viðkomandi námsgreinar. Sjá nánar á Mentor.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - Gert sér grein fyrir margbreytileika fjölskyldna og margvíslegum hlutverkum innan þeirra. - Gert sér grein fyrir hlutverki nokkurra helstu stofnanna samfélagsins. 		
--	--	---	--	--

I.2. Hugurheimur

Leitast er við að efla sjálfsmýnd og auka hæfni nemenda til að átta sig á sjálfum sér og öðrum.

Viðfangsefni	Námsefni	Hæfniviðmið	Leiðir	Mat
<ul style="list-style-type: none"> - Sjálfsvitund - Gildismat - Siðgæðisvitund - Menntun - Heilbrigði og velferð - Staðalmyndir - Réttssýni - Ábyrgð - Frelsi - Manngildi - Samhygð - Jafnrétti - Lífsviðhorf - Gagnrýnin hugsun - Fyrirmyndir - Tilfinningaræmi - Sköpun - Tjáning - Framsýni - Ígrundun 	<ul style="list-style-type: none"> - Ýmis verkefni og myndbönd af netinu - Ertu? - Sögurammi; Evrópa - Sögurammi; Sögueyjan I 	<p>Nemandi geti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lýst sjálfum sér og tekið dæmi um þætti sem hafa áhrif á sjálfsmýnd hans. - Skiliðgildi jákvæðra lífsviðhorfa fyrir eigin sjálfsvitund. - Áttað sig á ólíkum kynhlutverkum á nokkrum sviðum og hvernig þau mótast og breytast. - Gert sér grein fyrir eigin styrkleikum og veikleikum. - Vegið og metið áhrif fyrirmynda og staðalmynda. - Lýst margvíslegum tilfinningum og áttað sig á áhrifum þeirra á hugsun og hegðun. - Tileinkað sér heilbrigða og holla lífshætti. - Metið jákvæð og neikvæð áhrif ýmissa áreita í umhverfinu á líf hans og tekið gagnrýna afstöðu til þeirra. - Gert sér grein fyrir jafngildi sínu og annarra manna og rætt þýðingu þess. - Sett sig í spor fólks með ólíkan bakgrunn. - Sett sér markmið og gert áætlanir við fjölbreyt viðfangsefni. - Áttað sig á ýmsum tilfinningum svo sem gleði, sorg og reiði. 	<ul style="list-style-type: none"> - Sjálfstæð vinna - Hópverkefni - Umræður - Söguáðferð - Leikir - Dagbóarskrif og ígrundun - Veggspjöld - Kynningar - Kveikjur - Innlögn - Kahoot.it - Uppgötvunarnám 	<p>Námsmatsaðferðir grundvallast af hæfniviðmiðum viðkomandi námsgreinar. Sjá nánar á Mentor.</p>

I.2. Félagsheimur

Ýmsar æfingar og verkefni til að auka hæfni nemenda til að mynda og þróa tengsl sín við aðra.

Viðfangsefni	Námsefni	Hæfniviðmið	Leiðir	Mat
<ul style="list-style-type: none"> - Félagsvitund - Borgaravitun - Umburðarlyndi - Samfélagsreglur - Borgaralegar skyldur - Frelsi og ábyrgð - Félagsfærni - Kynheilbrigði - Jafnrétti - Réttlæti - Virðing - Mannréttindi - Umhyggja og velferð - Sáttfýsi - Vinátta - Lýðræði - Einelti og ofbeldi - Samræða - Gagnrýnin hugsun - Tjáning - Miðlun - Sköpun - Leikur 	<ul style="list-style-type: none"> - Evrópa - Búddah trú - Hindúa trú - Sögueyjan I - Ýmis verkefni og myndbönd af netinu - Ertu? - Sögurammi; Evrópa - Sögurammi: Sögueyjan I 	<p>Nemandi geti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tekið þátt í lýðræðislegu samstarfi og samræðu. - Borið kennsl á ólíkan bakgrunn fólks og virt frelsi þess til mismunandi trúar, lífsgilda, skoðana og lífshátta. - Metið og brugðist við ólíkum skoðunum og upplýsingum á fordómalausan hátt. - Rökrætt um ólík málefni af samfélagslegum og siðferðilegum toga. - Tekið þátt í samræðu um stöðu sína sem þátttakandi í samfélaginu, réttindi og skyldur, sýnt ábyrgð í samskiptum og átti sig á réttindum sínum. - Tjáð þekkingu sína og viðhorf með fjölbreyttum hætti, einn sér og í samstarfi við aðra. - Nefnt dæmi um gildi jafnréttis og mannréttinda í samfélaginu og rætt áhrif staðalímynda. - Sýnt sanngirni, sjálfstraust og virðingu í samskiptum og samvinnu við aðra. - Rætt um eigin athafnir og afleiðingar þeirra. - Rætt reglur í samskiptum fólks og tekið þátt í að setja sameiginlegar leikreglur með öðrum. - Tekið þátt í samfélagsmálum á ábyrgan hátt. - Sýnt samferðafólki sínu tillitssemi og umhyggju. 	<ul style="list-style-type: none"> - Umræður - Rökræður - Innlagnir - Hópverkefni - Ígrundun - Leikir - Söguáferð - Slökun og hugleiðsla - Þátttaka í nemendaráði, grænfána teymi og saman í sátt teymi. 	<p>Námsmatsáferðir grundvallast af hæfniviðmiðum viðkomandi námsgreinar. Sjá nánar á Mentor.</p>

Bjargir fyrir kennara og nemendur

- Litróf kennsluaðferðina
- Að mörgu er að hyggja
- Leiklist í kennslu
- Listin að spyrja
- Google Earth
- Vísindavefurinn
- Skólavefurinn
- Nams.is
- Leikjavefurinn
- Vefur lýðheilsustöðvar
- Fjölgreindir í skólastofunni
- kritin.is
- Ýmis myndbönd af youtube.com
- Kennslu- og fræðslumyndbönd
- 6h.is

8. bekkur

Samfélagsfræði

Samfélagsgreinar skiptast í sögu, landafræði, þjóðfélagsfræði, lífsleikni, trúarbragðafræði, jafnréttismál, heimspeki og siðfræði. Þessum námsgreinum er ætlað að efla skilning nemenda á ákveðnum grundvallargæðum mannlegs lífs og skiptingu þeirra, svo sem réttlæti, frelsi, þekkingu, vináttu, virðingu og ábyrgð. Markmið samfélagsfræðigreina er að stuðla að skilningi nemenda á mörgum þeim hugmyndum og hugsjónum sem liggja til grundvallar viðhorfum okkar til umhverfis, auðlinda, menningar og sögu. Þeim er ætlað að gera nemendum kleift að nálgast samfélagsleg og siðferðileg álitamál með hjálp samræðunnar og láta afstöðu sína mótast af rökum.

Hver fræðigrein innan samfélagsgreina gegnir ákveðnu hlutverki. Í sögukennslu er byggt á heildstæðri og fjölbreyttri skoðun heimilda um samfélög og einstaklinga frá fortíð til samtíma. Landafræðin fjallar um breytileg lífsskilyrði fólks í heiminum með hliðsjón af vixlverkun manns og náttúru. Trúarbragðafræði er ætlað að auka skilning á trúarbrögðum og ólíkum trúarhefðum með umburðarlyndi og víðsýni að leiðarljósi, Lífsleikni, siðfræði og þjóðfélagsfræði gegna einnig mikilvægu hlutverki við að styðja áræðni, frumkvæði, borgarvitund, hlutverk, ábyrgð, seiglu og sjálfsmýnd nemenda. Með kennslu í samfélagsfræði er nemandinn virkjaður til þátttöku í samfélaginu með gildi og reglur þess að leiðarljósi.

Tímafjöldi á viku: 3 kennslustundir (60 mín) á viku, 10-11 vikur í senn.

Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Samfélagsfræði á unglingsstigi er skipt upp í þrjár undirgreinar: landafræði, lífsleikni og sögu. Kennt er í þremur lotum þar sem hver námshópur vinnur með einn þátt samfélagsfræðinnar í um átta vikur í senn. Notast er við ýmsar kennsluáferðir, s.s. bein kennsla, samvinnunám, leikir, leiklist í kennslu, umræður, söguaðferð, sjálfstæð vinna, margmiðlunarverkefni o.fl. Lögð er áhersla á þverfaglega vinnu m.a. við list- og verkgreinar. Nemendur vinna með sama viðfangsefnið en nemendur fá verkefni og stuðning við hæfi.

Námsmat og námsmatsaðlögun

Megintilgangur námsmat er að fylgjast með því hvernig nemendum tekst að ná hæfniviðmiðum, stuðla að námshvatningu, örva nemendur til framfara og meta hvaða aðstoð þeir þurfa. Matið byggist á lykilhæfni í námi sem byggir á grunnþáttum í menntun og áhersluþáttum grunnskólalaga. Lögð er áhersla á fjölbreytt námsmat sem gefur heildstæða mynd af hæfni nemandans og gefur honum færi á að sýna þekkingu, leikni og hæfni. Í

matinu felst sjálfsmat og kennaramat. Notast er við fjölbreyttar matsaðferðir svo sem stutt og lengri próf, heimapróf, svindlpróf, dagbókarskrif, ígrundanir, verkefni, kynningar, kvikmyndagerð, veggspjaldagerð, ritun, einstaklingsverkefni, hópverkefni o.fl. Sjá nánar á Mentor.

Grunnþættir menntunar

Eftirfarandi áherslur eru skilgreindar fyrir grunnþættir menntunar í samfélagsfræði í 8. bekk

Grunnþáttur	Áherslupættir Nemandi:
Heilbrigði og velferð:	<ul style="list-style-type: none"> sýnir frumkvæði, vinnur sjálfstætt og í hóp, fær tækifæri til að vinna út frá áhuga og styrkleikum, beitir grunnfærni og undirstöðuatriðum í vinnubrögðum,
Jafnrétti:	<ul style="list-style-type: none"> fer eftir reglum og vinnur með jafnrétti að leiðarljósi, temur sér gagnrýna hugsun og skoðun, fræðist um mismunun og forréttindi fólks í víðum skilningi, tekur tillit til skoðana annarra, metur og bregst við ólíkum skoðunum á fordómalausán hátt,
Lýðræði og mannréttindi:	<ul style="list-style-type: none"> fær tækifæri á velja verkefni við hæfi sem hefur áhrif á útkomu, tekur tillit til skoðana annarra, fær tækifæri til að hafa áhrif á eigið nám, kemur fram við aðra af virðingu og ábyrgð, lærir um lýðræði og grunnstoðir samfélagsins, tekur þátt í lýðræðislegu samstarfi og samræðu, getur metið og brugðist við ólíkum skoðunum og upplýsingum á fordómalausán og gagnrýnan hátt,
Læsi:	<ul style="list-style-type: none"> öðlast þekkingu á menningarlæsi s.s. ákveðnum menningarverðmætum og sögulegum staðreyndum, tjáir sig um verkefni sín og notar hugtök sem tengjast viðfangsefninu, nýtir tækni sem hentar til verkefnavinnu, nýtir gagnvirkni námsefni,
Sjálfbærni:	<ul style="list-style-type: none"> notar kennslubækur, veraldarvefinn og önnur hjálpargögn við vinnu sína, meðvitaður um samspil samfélags og náttúru og eigin áhrif á þetta samspil, er virkur og tekur þátt í samvinnu,
Sköpun:	<ul style="list-style-type: none"> nýtir tæknina á skapandi hátt, virkjar hugmyndaflugið til að vinna að og finna lausnir á verkefnum, nýtir hæfileika sína og skapar afurð.

I. I. Reynsluheimur

Unnið er með samfélagslega þætti, sögu, menningu og umhverfi. Leitast er við að auka víðsýni og hæfni nemenda til að skilja veruleikann.

Viðfangsefni	Námsefni	Hæfniviðmið	Leiðir	Mat
<ul style="list-style-type: none"> - Mannlíf - Heimabyggð - Jörðin - Náttúruskilyrði - Gildi - Náttúruferlar - Stjórnkerfi - Stjórnmál - Kortalæsi - Miðlalæsi - Sögulæsi 	<ul style="list-style-type: none"> - Sögueyjan 2 - Um víða veröld: Jörðin - Ýmislegt efni af Netinu 	<p>Nemandi geti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sýnt fram á skilning á mikilvægi þess að bera virðingu fyrir sjálfum sér og öðrum. - Ígrundað víxlverkun samfélags, stjórn mála, náttúru, trúar og lífsviðhorfa í tímans rás, í samhengi nærsamfélags og hnattvæðingar. - Rökrætt mikilvæg hugtök, sem notuð eru um menningar- og samfélagsmálefni. - Sýnt fram á þekkingu og gagnrýna sýn á tímabil, atburði, persónur, menningartengsl og þróunarferla. - Gert sér grein fyrir hlutverki heimilda, sjónarhorna og gildismats í sögu og sameiginlegum minningum. - Gert sér grein fyrir hlutverki og margbreytileika fjölskyldna og gagnkvæmum áhrifum innan hennar á mismunandi tímum og menningarsvæðum. - Útskýrt hlutverk helstu stofnana samfélagsins og uppbyggingu stjórnkerfisins og formleg tengsl Íslands við umheiminn. - Greint hvernig stjórn mál og samfélagsgerð tengjast lífi einstaklinga. - Tekið ábyrga afstöðu í eigin fjármálum og neyslu. - Verið gagnrýninn neytandi og geti sett sér markmið á grundvelli þekkingar á fjármálaumhverfi einstaklinga og samfélags og þeim tilboðum sem eru í boði. - Gert sér grein fyrir nýtingu auðlinda og umhverfis og gildi verndunar hvors tveggja með hliðsjón af sjálfbærri þróun. - Greint og fjallað um upplýsingar á kortum og gröfum og annars konar myndum. - Útskýrt mismunandi hugmyndir um gerð og framkvæmd lýðræðis. 	<ul style="list-style-type: none"> - Umræður - Rökræður - Innlagnir - Samvinnunám - Leikir - Uppgötvunarnám - Hugflæði - Leiklist í kennslu - Klípusögur 	<p>Námsmatsaðferðir grundvallast af hæfniviðmiðum viðkomandi námsgreinar. Sjá nánar á Mentor.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Fjallað á upplýstan hátt um einkenni og stöðu Íslands í heiminum í ljósi legu og sögu landsins og breytilegrar menningar, trúar, lífsviðhorfa og stjórnarfars. - Séð hvernig sagan hefur mótast af umhverfisþáttum og samfélagsskipulagi, þjóðfélagsshreyfingum og hugmyndastefnum, viljaverkum og tilviljunum. - Gefið skýringar á og rökrætt gerð og þróun íslensks þjóðfélags í ljósi innlendra og alþjóðlegra áhrifaþátta. - Greint afmarkaða efnisþætti stórrar eða smárrar sögu, nálægrar eða fjarlægrar. - Útskýrt með dæmum hvernig sagan birtist í textum og munum, hefðum og minningum. - Útskýrt margbreytileika trúarbragða og lífsviðhorfa og greint áhrif þeirra á líf einstaklinga, hópa og samfélaga. - Fengist við og greint viðfangsefni sem snerta trú, lífsviðhorf og siðferði og tengjast spurningum um merkingu og tilgang lífsins. - Sýnt fram á læsi á frásagnir, hefðir, kenningar, hátíðir, siði og tákni kristni og annarra helstu trúarbragða heims. - Rætt og borið saman ólík trúar og lífsviðhorf og gert sér grein fyrir hvað er sameiginlegt og hvað sérstætt. - Útskýrt hlutverk helstu stofnana samfélagsins og uppbyggingu stjórnkerfisins og formleg tengsl Íslands við umheiminn. - Sýnt fram á skilning á heimabyggð sinni og útskýrt samhengi hennar við umhverfi, sögu, menningu, listir, félagsstarf og atvinnulíf. - Fjallað um náttúruferla sem mynda og móta land og hafa áhrif á loftslag og gróður. - Útskýrt megineinkenni gróðurfars, loftslags, vinda og hafstrauma jarðar og hvernig þessir þættir móta ólík lífsskilyrði. 		
--	---	--	--

I.2. Hugarheimur

Leitast er við að efla sjálfsmýnd og auka hæfni nemenda til að átta sig á sjálfum sér og öðrum.

Viðfangsefni	Námsefni	Hæfniviðmið	Leiðir	Mat
<ul style="list-style-type: none"> - Sjálfsvitund - Siðgæðisvitund - Menntun - Heilbrigði og menntun - Manngildi - Samhygð - lífsviðhorf - Fyrirmyndir - Sköpun - Tjáning - Framsýni - Heilbrigði og velferð 	<ul style="list-style-type: none"> - Sögueyjan 2 - Um víða veröld: Jörðin - Ýmislegt efni og myndbönd af Netinu 	<p>Nemandi geti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hugleitt og tjáð hver hann er í augum sjálfs sín og annarra, útskýrt hvernig sjálfsmýnd hans mótast af umhverfi og búsetu, stjórnámum og félagslegum aðstæðum, sögu og menningu, trúar- og lífsviðhorfum. - Röktutt gildi jákvæðra lífsviðhorfa og gildismats, sem mikilvægs þáttar í heilbrigðri sjálfsvitund. - Beitt hugtökunum kyn, kynhneigð og kynhlutverk og útskýrt hvaða hlutverki þau þjóna í kyngervi einstaklinga og sjálfsmýnd. - Gert sér grein fyrir eigin styrkleikum og veikleikum og tekið ákvarðanir á grunni þeirrar sjálfspækkingar. - Vegið og metið áhrif fyrirmynda og staðalmynda á mótun sjálfsmýndar og hefur áráði til að móta eigin ímynd, lífsstíl og lífsskoðun á sjálfstæðan og ábyrgan hátt. - Lýst margbreytileika tilfinninga og bent á víxlverkun tilfinninga, hugsunar, hegðunar og samskipta. - Sýnt styrk til að bera ábyrgð á eigin lífi, lífsháttum og heilbrigði. - Greint jákvæð og neikvæð áreiti og staðist þrýsting sem stefnir heilsu og velferð fólks í voða. - Gert sér grein fyrir jafngildi sínu og annarra manna og útskýrt fyrir öðru fólki mikilvægi þess. - Sett sig í spor fólks með ólíkan bakgrunn og viðhorf, á ýmsum stöðum og tímum. - Sett sér markmið og framtíðaráætlun, til að stefna að í framtíðinni í samræmi við eigin styrkleika og áhuga. - Gert sér grein fyrir gildi jákvæðrar hugsanna og þakklætis. 	<ul style="list-style-type: none"> - Umræður - Rökræður - Innlagnir - Samvinnunám - Leikir - Leiklist í kennslu - Klípusögur - Uppgötvunarnám - Hugflæði - Slökun og hugleiðsla 	<p>Námsmatsaðferðir grundvallast af hæfniviðmiðum viðkomandi námsgreinar. Sjá nánar á Mentor.</p>

I.2. Félagsheimur

Ýmsar æfingar og verkefni til að auka hæfni nemenda til að mynda og þróa tengsl sín við aðra.

Viðfangsefni	Námsefni	Hæfniviðmið	Leiðir	Mat
<ul style="list-style-type: none"> - Félagsvitund - Samfélagsreglur - Frelsi og ábyrgð - Félagsfærni - Réttlæti - Virðing - Vinátta - Tjáning - Miðlun - Leikur - Ábyrg nethegðun 	<ul style="list-style-type: none"> - Sögueyjan2 - Um víða veröld: Jörðin - Ýmislegt efni og myndbönd af Netinu 	<p>Nemandi geti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tekið sjálfstæðan þátt í lýðræðislegu samstarfi og samræðu. - Útskýrt gildi reglna í samskiptum fólks í fjölskyldu, vinahópi og þjóðfélaginu í heild og tekið þátt í að móta slíkar reglur. - Vegið og metið skoðanir og upplýsingar, brugðist við þeim á fordómalausan og réttisátt hátt. - Fengist við samfélagsleg og siðferðileg málefni af mismunandi sjónarhólum. - Rökrætt stöðu sína sem þátttakandi í samfélaginu, réttindi, skyldur og gildismat, sýnt ábyrgð í samskiptum, umgengni og lífsháttum, m.a. með vísan til réttinda samkvæmt alþjóðasáttmálum. - Komið þekkingu sinni og viðhorfum á framfæri með fjölbreyttum og markvissum hætti, einn sér og í samstarfi við aðra. - Rökrætt gildi jafnréttis og mannréttinda á öllum sviðum samfélagsins og þekki almenn ákvæði um mannréttindi. - Sýnt sjálfsaga, sjálfstraust og virðingu í margvíslegum samskiptum og samstarfi við ólíka einstaklinga. - Ígrundað eigin getu til aðgerða og gert sér grein fyrir afleiðingum gerða sinna eða aðgerðaleyfis. - Útskýrt gildi reglna í samskiptum fólks í fjölskyldu, vinahópi og þjóðfélaginu í heild og tekið þátt í að móta slíkar reglur. - Tekið þátt í samfélagsmálum á ábyrgan hátt og beitt sér í málefnum sem varða almannaheill. - Sinnt velferð og hag samferðafólks síns. 	<ul style="list-style-type: none"> - Umræður - Rökræður - Innlagnir - Samvinnunám - Leikir - Kahoot.it - Leiklist í kennslu - Uppgötvunarnám - Hugflæði - Leiklist - Stuttmyndagerð 	<p>Námsmatsaðferðir grundvallast af hæfniviðmiðum viðkomandi námsgreinar. Sjá nánar á Mentor.</p>

Bjargir fyrir kennara og nemendur

- Nams.is
- Youtube.com
- Ted.com
- Khanacadamy.org
- Bozeman science
- Litróf kennsluaðferðina
- Að mörgu er að hyggja
- Leiklist í kennslu
- Vísindavefurinn
- Skólavefurinn
- Nams.is
- Google Earth
- Vefur lýðheilsustöðvar
- Fjölgreindir í skólastofunni
- 6h.is
- Attavitinn.is
- Astradur.is
- Vefbankivalla.is
- Worldatlas.com

9. bekkur

Samfélagsfræði

Samfélagsgreinar skiptast í sögu, landafræði, þjóðfélagsfræði, lífsleikni, trúarbragðafræði, jafnréttismál, heimspeki og siðfræði. Þessum námsgreinum er ætlað að efla skilning nemenda á ákveðnum grundvallargæðum mannlegs lífs og skiptingu þeirra, svo sem réttlæti, frelsi, þekkingu, vináttu, virðingu og ábyrgð. Markmið samfélagsfræðigreina er að stuðla að skilningi nemenda á mörgum þeim hugmyndum og hugsjónum sem liggja til grundvallar viðhorfum okkar til umhverfis, auðlinda, menningar og sögu. Þeim er ætlað að gera nemendum kleift að nálgast samfélagsleg og siðferðileg álitamál með hjálp samræðunnar og láta afstöðu sína mótast af rökum.

Hver fræðigrein innan samfélagsgreina gegnir ákveðnu hlutverki. Í sögukennslu er byggt á heildstæðri og fjölbreyttri skoðun heimilda um samfélög og einstaklinga frá fortíð til samtíma. Landafræðin fjallar um breytileg lífsskilyrði fólks í heiminum með hliðsjón af víxlverkun manns og náttúru. Trúarbragðafræði er ætlað að auka skilning á trúarbrögðum og ólíkum trúarhefðum með umburðarlyndi og víðsýni að leiðarljósi, Lífsleikni, siðfræði og þjóðfélagsfræði gegna einnig mikilvægu hlutverki við að styðja áræðni, frumkvæði, borgaravitund, hlutverk, ábyrgð, seiglu og sjálfsmynd nemenda. Með kennslu í samfélagsfræði er nemandinn virkjaður til þátttöku í samfélaginu með gildi og reglur þess að leiðarljósi.

Tímafjöldi á viku: 3 kennslustundir (60 mín) á viku, 10-11 vikur í senn.

Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Samfélagsfræði á unglingastigi er skipt upp í þrjár undirgreinar: landafræði, lífsleikni og sögu. Kennst er í þremur lotum þar sem hver námshópur vinnur með einn þátt samfélagsfræðinnar í um átta vikur í senn. Notast er við ýmsar kennsluáferðir, s.s. bein kennsla, samvinnunám, leikir, leiklist í kennslu, umræður, söguaðferð, sjálfstæð vinna, margmiðlunarverkefni o.fl. Lögð er áhersla á þverfaglega vinnu m.a.. við list- og verkgreinar. Nemendur vinna með sama viðfangsefnið en nemendur fá verkefni og stuðning við hæfi.

Námsmat og námsmatsaðlögun

Megintilgangur námsmat er að fylgjast með því hvernig nemendum tekst að ná hæfniviðmiðum, stuðla að námshvatningu, örva nemendur til framfara og meta hvaða aðstoð þeir þurfa. Matið byggist á lykilhæfni í námi sem byggir á grunnþáttum í menntun og áhersluþáttum grunnskólalaga. Lögð er áhersla á fjölbreytt námsmat sem gefur heildstæða mynd af hæfni nemandans og gefur honum færi á að sýna þekkingu, leikni og hæfni. Sjá nánar á Mentor.

Grunnþættir menntunar

Eftirfarandi áherslur eru skilgreindar fyrir grunnþættir menntunar í samfélagsfræði í 9. bekk

Grunnþáttur	Áherslupættir Nemandi:
Heilbrigði og velferð:	<ul style="list-style-type: none"> sýnir frumkvæði, vinnur sjálfstætt og í hóp, fær tækifæri til að vinna út frá áhuga og styrkleikum, beitir grunnfærni og undirstöðuatriðum í vinnubrögðum,
Jafnrétti:	<ul style="list-style-type: none"> fer eftir reglum og vinnur með jafnrétti að leiðarljósi, temur sér gagnrýna hugsun og skoðun, fræðist um mismunun og forréttindi fólks í víðum skilningi, tekur tillit til skoðana annarra, metur og bregst við ólíkum skoðunum á fordómalausán hátt,
Lýðræði og mannréttindi:	<ul style="list-style-type: none"> fær tækifæri á velja verkefni við hæfi sem hefur áhrif á útkomu, tekur tillit til skoðana annarra, fær tækifæri til að hafa áhrif á eigið nám, kemur fram við aðra af virðingu og ábyrgð, lærir um lýðræði og grunnstoðir samfélagsins, tekur þátt í lýðræðislegu samstarfi og samræðu, getur metið og brugðist við ólíkum skoðunum og upplýsingum á fordómalausán og gagnrýnan hátt,
Læsi:	<ul style="list-style-type: none"> öðlast þekkingu á menningarlæsi s.s. ákveðnum menningarverðmætum og sögulegum staðreyndum, tjáir sig um verkefni sín og notar hugtök sem tengjast viðfangsefninu, nýtir tækni sem hentar til verkefnavinnu, nýtir gagnvirkni námsefni,
Sjálfbærni:	<ul style="list-style-type: none"> notar kennslubækur, veraldarvefinn og önnur hjálpargögn við vinnu sína, meðvitaður um samspil samfélags og náttúru og eigin áhrif á þetta samspil, er virkur og tekur þátt í samvinnu,
Sköpun:	<ul style="list-style-type: none"> nýtir tæknina á skapandi hátt, virðir hugmyndaflugið til að vinna að og finna lausnir á verkefnum, nýtir hæfileika sína og skapar afurð.

I. I. Reynsluheimur

Unnið er með samfélagslega þætti, sögu, menningu og umhverfi. Leitast er við að auka víðsýni og hæfni nemenda til að skilja veruleikann.

Viðfangsefni	Námsefni	Hæfniviðmið	Leiðir	Mat
<ul style="list-style-type: none"> - Sjálfbærni - Siðferði - Auðlindir - Fjölmening - Upplýsingalæsi - Heimildarýni - Merkingaleit 	<ul style="list-style-type: none"> - Saga 20.aldar I - Um víða veröld: Heimsálfur - Ýmislegt efni og myndbönd af Netinu 	<p>Nemandi geti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sýnt fram á skilning á mikilvægi þess að bera virðingu fyrir sjálfum sér og öðrum. - Ígrundað víxlverkun samfélags, stjórn mála, náttúru, trúar og lífsviðhorfa í tímans rás, í samhengi nærsamfélags og hnattvæðingar. - Rökrætt mikilvæg hugtök, sem notuð eru um menningar- og samfélagsmálefni. - Sýnt fram á þekkingu og gagnrýna sýn á tímabil, atburði, persónur, menningartengsl og þróunarferla. - Gert sér grein fyrir hlutverki heimilda, sjónarhorna og gildismats í sögu og sameiginlegum minningum. - Gert sér grein fyrir hlutverki og margbreytileika fjölskyldna og gagnkvæmum áhrifum innan hennar á mismunandi tímum og menningarsvæðum. - Útskýrt hlutverk helstu stofnana samfélagsins og uppbyggingu stjórnkerfisins og formleg tengsl Íslands við umheiminn. - Greint hvernig stjórn mál og samfélagsgerð tengjast lífi einstaklinga. - Tekið ábyrga afstöðu í eigin fjármálum og neyslu. - Verið gagnrýninn neytandi og geti sett sér markmið á grundvelli þekkingar á fjármálaumhverfi einstaklinga og samfélags og þeim tilboðum sem eru í boði. - Gert sér grein fyrir nýtingu auðlinda og umhverfis og gildi verndunar hvors tveggja með hliðsjón af sjálfbærri þróun. - Greint og fjallað um upplýsingar á kortum og gröfum og annars konar myndum. - Útskýrt mismunandi hugmyndir um gerð og framkvæmd lýðræðis. 	<ul style="list-style-type: none"> - Umræður - Rökræður - Innlagnir - Samvinnunám - Leikir - Uppgötvunarnám - Hugflæði 	<p>Námsmatsaðferðir grundvallast af hæfniviðmiðum viðkomandi námsgreinar. Sjá nánar á Mentor.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Fjallað á upplýstan hátt um einkenni og stöðu Íslands í heiminum í ljósi legu og sögu landsins og breytilegrar menningar, trúar, lífsviðhorfa og stjórnarfars. - Séð hvernig sagan hefur mótast af umhverfisþáttum og samfélagsskipulagi, þjóðfélagshreyfingum og hugmyndastefnum, viljaverkum og tilviljunum. - Gefið skýringar á og rökrætt gerð og þróun íslensks þjóðfélags í ljósi innlendra og alþjóðlegra áhrifaþátta. - Greint afmarkaða efnisþætti stórrar eða smárrar sögu, nálægrar eða fjarlægrar. - Útskýrt með dæmum hvernig sagan birtist í textum og munum, hefðum og minningum. - Útskýrt margbreytileika trúarbragða og lífsviðhorfa og greint áhrif þeirra á líf einstaklinga, hópa og samfélaga. - Fengist við og greint viðfangsefni sem snerta trú, lífsviðhorf og siðferði og tengjast spurningum um merkingu og tilgang lífsins. - Sýnt fram á læsi á frásagnir, hefðir, kenningar, hátíðir, siði og tákni kristni og annarra helstu trúarbragða heims. - Rætt og borið saman ólík trúar og lífsviðhorf og gert sér grein fyrir hvað er sameiginlegt og hvað sérstætt. - Útskýrt hlutverk helstu stofnana samfélagsins og uppbyggingu stjórnkerfisins og formleg tengsl Íslands við umheiminn. - Sýnt fram á skilning á heimabyggð sinni og útskýrt samhengi hennar við umhverfi, sögu, menningu, listir, félagsstarf og atvinnulíf. - Fjallað um náttúruferla sem mynda og móta land og hafa áhrif á loftslag og gróður. - Útskýrt megineinkenni gróðurfars, loftslags, vinda og hafstrauma jarðar og hvernig þessir þættir móta ólík lífsskilyrði. 		
--	--	--	--

I.2. Hugarheimur

Leitast er við að efla sjálfsmynd og auka hæfni nemenda til að átta sig á sjálfum sér og öðrum.

Viðfangsefni	Námsefni	Hæfniviðmið	Leiðir	Mat
<ul style="list-style-type: none"> - Gildismat - Frelsi - Jafnrétti - Tilfinningan æmi - Sjálfsmynd - Sjálfsvirðing - Sjálfsmat - Sjálfsöryggi - Sjálfsálit 	<ul style="list-style-type: none"> - Saga 20.aldar I - Um víða veröld – Heimsálfur - Ýmislegt efni og myndbönd af Netinu - Kynungabók - Kynlega klippt og skorið 	<p>Nemandi geti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hugleitt og tjáð hver hann er í augum sjálfs sín og annarra, útskýrt hvernig sjálfsmynd hans mótast af umhverfi og búsetu, stjórnámum og félagslegum aðstæðum, sögu og menningu, trúar- og lífsviðhorfum. - Rökstutt gildi jákvæðra lífsviðhorfa og gildismats, sem mikilvægs þáttar í heilbrigðri sjálfsvitund. - Beitt hugtökunum kyn, kynhneigð og kynhlutverk og útskýrt hvaða hlutverki þau þjóna í kyngervi einstaklinga og sjálfsmynd. - Gert sér grein fyrir eigin styrkleikum og veikleikum og tekið ákvarðanir á grunni þeirrar sjálfspækingar. - Vegið og metið áhrif fyrirmynda og staðalmynda á mótun sjálfsmyndar og hefur áræði til að móta eigin ímynd, lífsstíl og lífsskoðun á sjálfstæðan og ábyrgan hátt. - Lýst margbreytileika tilfinninga og bent á víxlverkun tilfinninga, hugsunar, hegðunar og samskipta. - Sýnt styrk til að bera ábyrgð á eigin lífi, lífsháttum og heilbrigði. - Greint jákvæð og neikvæð áreiti og staðist þrýsting sem stefnir heilsu og velferð fólks í voða. - Gert sér grein fyrir jafngildi sínu og annarra manna og útskýrt fyrir öðru fólki mikilvægi þess. - Sett sig í spor fólks með ólíkan bakgrunn og viðhorf, á ýmsum stöðum og tímum. - Sett sér markmið og framtíðaráætlun, til að stefna að í framtíðinni í samræmi við eigin styrkleika og áhuga. - Gert sér grein fyrir gildi jákvæðrar hugsanna og þakklætis. 	<ul style="list-style-type: none"> - Umræður - Rökræður - Innlagnir - Samvinnunám - Leikir - Uppgötvunarnám - Leiklist - Hugarkort - Greinarskrif - Upplýsingaleit - Hugflæði - Ígrundun 	<p>Námsmatsaðferðir grundvallast af hæfniviðmiðum viðkomandi námsgreinar. Sjá nánar á Mentor.</p>

I.2. Félagsheimur

Ýmsar æfingar og verkefni til að auka hæfni nemenda til að mynda og þróa tengsl sín við aðra.

Viðfangsefni	Námsefni	Hæfniviðmið	Leiðir	Mat
<ul style="list-style-type: none"> - Borgaravitund - Umburðarlyndi - Kynheilbrigði - Jafnrétti - Vinátta - Ofbeldi - Gagnrýnin hugsun - Samræða - Tjáning - Sköpun - Leikur - Kynjafræði 	<ul style="list-style-type: none"> - Saga 20.aldar I - Um víða veröld: Heimsálfur - Ýmislegt efni og myndbönd af Netinu 	<p>Nemandi geti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tekið sjálfstæðan þátt í lýðræðislegu samstarfi og samræðu. - Útskýrt gildi reglna í samskiptum fólks í fjölskyldu, vindahópi og þjóðfélaginu í heild og tekið þátt í að móta slíkar reglur. - Vegið og metið skoðanir og upplýsingar, brugðist við þeim á fordómalausan og réttisýnan hátt. - Fengist við samfélagsleg og siðferðileg málefni af mismunandi sjónarhólum. - Rökrætt stöðu sína sem þátttakandi í samfélaginu, réttindi, skyldur og gildismat, sýnt ábyrgð í samskiptum, umgengni og lífsháttum, m.a. með vísan til réttinda samkvæmt alþjóðasáttmálum. - Komið þekkingu sinni og viðhorfum á framfæri með fjölbreyttum og markvissum hætti, einn sér og í samstarfi við aðra. - Rökrætt gildi jafnréttis og mannréttinda á öllum sviðum samfélagsins og þekki almenn ákvæði um mannréttindi. - Sýnt sjálfsga, sjálfstraust og virðingu í margvíslegum samskiptum og samstarfi við ólíka einstaklinga. - Ígrundað eigin getu til aðgerða og gert sér grein fyrir afleiðingum gerða sinna eða aðgerðaleyssis. - Útskýrt gildi reglna í samskiptum fólks í fjölskyldu, vindahópi og þjóðfélaginu í heild og tekið þátt í að móta slíkar reglur. - Tekið þátt í samfélagsmálum á ábyrgan hátt og beitt sér í málefnum sem varða almannaheill. - Sinnt velferð og hag samferðafólks síns. - Skilji hvað felst í því að stunda öruggt, heilbriggt kynlíf, þekki getnaðarvarnir og rétt sinn í kynlífi. 	<ul style="list-style-type: none"> - Umræður - Rökræður - Innlagnir - Samvinnunám - Leikir - Uppgötvunarnám - Hugflæði 	<p>Námsmatsaðferðir grundvallast af hæfniviðmiðum viðkomandi námsgreinar. Sjá nánar á Mentor.</p>

Bjargir fyrir kennara og nemendur

- Nams.is
- Youtube.com
- Ted.com
- Khanacadamy.org
- Kynungabók
- Kynlega klippt og skorið
- Bozeman science
- Litróf kennsluaðferðina
- Að mörgu er að hyggja
- Leiklist í kennslu
- Vísindavefurinn
- Google earth
- Vefur lýðheilsustöðvar
- Fjölgreindir í skólastofunni
- 6h.is
- Attavitinn.is
- Astradur.is
- Jafnretti.is
- Vefbankivalla.is
- Worldatlas.com

10. bekkur

Samfélagsfræði

Samfélagsgreinar skiptast í sögu, landafræði, þjóðfélagsfræði, lífsleikni, trúarbragðafræði, jafnréttismál, heimspeki og siðfræði. Þessum námsgreinum er ætlað að efla skilning nemenda á ákveðnum grundvallargæðum mannlegs lífs og skiptingu þeirra, svo sem réttlæti, frelsi, þekkingu, vináttu, virðingu og ábyrgð. Markmið samfélagsfræðigreina er að stuðla að skilningi nemenda á mörgum þeim hugmyndum og hugsjónum sem liggja til grundvallar viðhorfum okkar til umhverfis, auðlinda, menningar og sögu. Þeim er ætlað að gera nemendum kleift að nálgast samfélagsleg og siðferðileg álitamál með hjálp samræðunnar og láta afstöðu sína mótast af rökum.

Hver fræðigrein innan samfélagsgreina gegnir ákveðnu hlutverki. Í sögukennslu er byggt á heildstæðri og fjölbreyttri skoðun heimilda um samfélög og einstaklinga frá fortíð til samtíma. Landafræðin fjallar um breytileg lífsskilyrði fólks í heiminum með hliðsjón af víxlverkun manns og náttúru. Lífsleikni, siðfræði og þjóðfélagsfræði gegna einnig mikilvægu hlutverki við að styðja áræðni, frumkvæði, borgaravitund, hlutverk, ábyrgð, seiglu og sjálfsmynd nemenda. Með kennslu í samfélagsfræði er nemandinn virkjaður til þátttöku í samfélaginu með gildi og reglur þess að leiðarljósi.

Tímaföldi á viku: 3 kennslustundir (60 mín) á viku, 10-11 vikur í senn.

Námsfyrirkomulag og námsaðlögun:

Samfélagsfræði á unglíngastigi er skipt upp í þrjár undirgreinar: landafræði, lífsleikni og sögu. Kennst er í þremur lotum þar sem hver námshópur vinnur með einn þátt samfélagsfræðinnar í um átta vikur í senn. Notast er við ýmsar kennsluáferðir, s.s. bein kennsla, samvinnunám, leikir, leiklist í kennslu, umræður, söguaðferð, dagbókarskrif, slökun, kynningar, sjálfstæð vinna, margmiðlunarverkefni o.fl. Lögð er áhersla á þverfaglega vinnu m.a. við list- og verkgreinar. Nemendur vinna með sama viðfangsefnið en nemendur fá verkefni og stuðning við hæfi.

Námsmat og námsmatsaðlögun

Megintilgangur námsmat er að fylgjast með því hvernig nemendum tekst að ná hæfniviðmiðum, stuðla að námshvatningu, örva nemendur til framfara og meta hvaða aðstoð þeir þurfa. Matið byggist á lykilhæfni í námi sem byggir á grunnþáttum í menntun og áhersluþáttum grunnskólalaga. Lögð er áhersla á fjölbreytt námsmat sem gefur heildstæða mynd af hæfni nemandans og gefur honum færi á að sýna þekkingu, leikni og hæfni. Sjá nánar á Mentor.

Grunnþættir menntunar

Eftirfarandi áherslur eru skilgreindar fyrir grunnþættir menntunar í samfélagsfræði í 10. bekk

Grunnþáttur	Áherslupættir Nemandi:
Heilbrigði og velferð:	<ul style="list-style-type: none"> sýnir frumkvæði, vinnur sjálfstætt og í hóp, fær tækifæri til að vinna út frá áhuga og styrkleikum, beitir grunnfærni og undirstöðuatriðum í vinnubrögðum,
Jafnrétti:	<ul style="list-style-type: none"> fer eftir reglum og vinnur með jafnrétti að leiðarljósi, temur sér gagnrýna hugsun og skoðun, fræðist um mismunun og forréttindi fólks í víðum skilningi, tekur tillit til skoðana annarra, metur og bregst við ólíkum skoðunum á fordómalausán hátt,
Lýðræði og mannréttindi:	<ul style="list-style-type: none"> fær tækifæri á velja verkefni við hæfi sem hefur áhrif á útkomu, tekur tillit til skoðana annarra, fær tækifæri til að hafa áhrif á eigið nám, kemur fram við aðra af virðingu og ábyrgð, lærir um lýðræði og grunnstoðir samfélagsins, tekur þátt í lýðræðislegu samstarfi og samræðu, getur metið og brugðist við ólíkum skoðunum og upplýsingum á fordómalausán og gagnrýnan hátt,
Læsi:	<ul style="list-style-type: none"> öðlast þekkingu á menningarlæsi s.s. ákveðnum menningarverðmætum og sögulegum staðreyndum, tjáir sig um verkefni sín og notar hugtök sem tengjast viðfangsefninu, nýtir tækni sem hentar til verkefnavinnu, nýtir gagnvirkni námsefni,
Sjálfbærni:	<ul style="list-style-type: none"> notar kennslubækur, veraldarvefinn og önnur hjálpargögn við vinnu sína, meðvitaður um samspil samfélags og náttúru og eigin áhrif á þetta samspil, er virkur og tekur þátt í samvinnu,
Sköpun:	<ul style="list-style-type: none"> nýtir tæknina á skapandi hátt, virkjar hugmyndaflugið til að vinna að og finna lausnir á verkefnum, nýtir hæfileika sína og skapar afurð.

I. I. Reynsluheimur

Unnið er með samfélagslega þætti, sögu, menningu og umhverfi. Leitast er við að auka víðsýni og hæfni nemenda til að skilja veruleikann.

Viðfangsefni	Námsefni	Hæfniviðmið	Leiðir	Mat
<ul style="list-style-type: none"> - Heimssaga - Staða Íslands og saga - Heimabyggð - Mannlíf - Sjálfbærni - Gildi - Lýðræði - Orsakasamhengi - Fjölmening - Fjölskyldugerðir - Stjórnkerfi - Velferðarsamfélag - Stjórnmál - Upplýsingalæsi - Gagnrýnin hugsun - Miðlalæsi - Heimildarýni - Sögulæsi - Merkingarleit - Menningarlæsi - Fjármálalæsi 	<ul style="list-style-type: none"> - Þjóðfélagsfræði - Frelsi og velferð: Saga 20.aldar II - Ýmislegt efni og myndbönd af Netinu - Ferð til fjár 	<p>Nemandi geti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sýnt fram á skilning á mikilvægi þess að bera virðingu fyrir sjálfum sér og öðrum. - Ígrundað víxlverkun samfélags, stjórnmála, náttúru, trúar og lífsviðhorfa í tímans rás, í samhengi nærsamfélags og hnattvæðingar. - Rökrætt mikilvæg hugtök, sem notuð eru um menningar- og samfélagsmálefni. - Sýnt fram á þekkingu og gagnrýna sýn á tímabil, atburði, persónur, menningartengsl og þróunarferla. - Gert sér grein fyrir hlutverki heimilda, sjónarhorna og gildismats í sögu og sameiginlegum minningum. - Gert sér grein fyrir hlutverki og margbreytileika fjölskyldna og gagnkvæmum áhrifum innan hennar á mismunandi tímum og menningarsvæðum. - Útskýrt hlutverk helstu stofnana samfélagsins og uppbyggingu stjórnkerfisins og formleg tengsl Íslands við umheiminn. - Greint hvernig stjórnmál og samfélagsgerð tengjast lífi einstaklinga. - Tekið ábyrga afstöðu í eigin fjármálum og neyslu. - Verið gagnrýninn neytandi og geti sett sér markmið á grundvelli þekkingar á fjármálaumhverfi einstaklinga og samfélags og þeim tilboðum sem eru í boði. - Gert sér grein fyrir nýtingu auðlinda og umhverfis og gildi verndunar hvors tveggja með hliðsjón af sjálfbærri þróun. - Greint og fjallað um upplýsingar á kortum og gröfum og annars konar myndum. 	<ul style="list-style-type: none"> - Umræður - Rökræður - Innlagnir - Samvinnunám - Leikir - Púslaðferð - Uppgötvunar-nám - Hugflæði - Kahoot.it 	<p>Námsmatsaðferðir grundvallast af hæfniviðmiðum viðkomandi námsgreinar. Sjá nánar á Mentor.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Útskýrt mismunandi hugmyndir um gerð og framkvæmd lýðræðis. - Fjallað á upplýstan hátt um einkenni og stöðu Íslands í heiminum í ljósi legu og sögu landsins og breytilegrar menningar, trúar, lífsviðhorfa og stjórnarfars. - Séð hvernig sagan hefur mótast af umhverfisþáttum og samfélagsskipulagi, þjóðfélagshreyfingum og hugmyndastefnum, viljaverkum og tilviljunum. - Gefið skýringar á og rökrætt gerð og þróun íslensks þjóðfélags í ljósi innlendra og alþjóðlegra áhrifaþátta. - Greint afmarkaða efnisþætti stórrar eða smárrar sögu, nálægrar eða fjarlægrar. - Útskýrt með dæmum hvernig sagan birtist í textum og munum, hefðum og minningum. - Útskýrt margbreytileika trúarbragða og lífsviðhorfa og greint áhrif þeirra á líf einstaklinga, hópa og samfélaga. - Fengist við og greint viðfangsefni sem snerta trú, lífsviðhorf og siðferði og tengjast spurningum um merkingu og tilgang lífsins. - Sýnt fram á læsi á frásagnir, hefðir, kenningar, hátíðir, siði og tákni kristni og annarra helstu trúarbragða heims. - Rætt og borið saman ólík trúar og lífsviðhorf og gert sér grein fyrir hvað er sameiginlegt og hvað sérstætt. - Útskýrt hlutverk helstu stofnana samfélagsins og uppbyggingu stjórnkerfisins og formleg tengsl Íslands við umheiminn. - Sýnt fram á skilning á heimabyggð sinni og útskýrt samhengi hennar við umhverfi, sögu, menningu, listir, félagsstarf og atvinnulíf. - Fjallað um náttúruferla sem mynda og móta land og hafa áhrif á loftslag og gróður. - Útskýrt megineinkenni gróðurfars, loftslags, vinda og hafstrauma jarðar og hvernig þessir þættir móta ólík lífsskilyrði. 		
--	---	--	--

I.2. Hugarheimur

Leitast er við að efla sjálfsmýnd og auka hæfni nemenda til að átta sig á sjálfum sér og öðrum.

Viðfangsefni	Námsefni	Hæfniviðmið	Leiðir	Mat
<ul style="list-style-type: none"> - Sjálfsvitund - Persónumótun - Heilbrigði og velferð - Staðalmyndir - Menntun - Ábyrgð - Frelsi - Manngildi - Samhygð - Jafnrétti - Lífsviðhorf - Gagnrýnin hugsun - Fyrirmyndir - Tilfinninganæmi - Sköpun - Tjáning - Framsýni - Ígrundun 	<ul style="list-style-type: none"> - Þjóðfélagsfræði - Frelsi og velferð: Saga 20.aldar II - Ýmislegt efni og myndbönd af Netinu 	<p>Nemandi geti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hugleitt og tjáð hver hann er í augum sjálfs sín og annarra, útskýrt hvernig sjálfsmýnd hans mótast af umhverfi og búsetu, stjórnámum og félagslegum aðstæðum, sögu og menningu, trúar- og lífsviðhorfum. - Rökstutt gildi jákvæðra lífsviðhorfa og gildismats, sem mikilvægs þáttar í heilbrigðri sjálfsvitund. - Beitt hugtökunum kyn, kynhneigð og kynhlutverk og útskýrt hvaða hlutverki þau þjóna í kyngervi einstaklinga og sjálfsmýnd. - Gert sér grein fyrir eigin styrkleikum og veikleikum og tekið ákvarðanir á grunni þeirrar sjálfþekkingar. - Vegið og metið áhrif fyrirmynda og staðalmynda á mótun sjálfsmýndar og hefur áráði til að móta eigin ímynd, lífsstíl og lífsskoðun á sjálfstæðan og ábyrgan hátt. - Lýst margbreytileika tilfinninga og bent á víxlverkun tilfinninga, hugsunar, hegðunar og samskipta. - Sýnt styrk til að bera ábyrgð á eigin lífi, lífsháttum og heilbrigði. - Greint jákvæð og neikvæð áreiti og staðist þrýsting sem stefnir heilsu og velferð fólks í voða. - Gert sér grein fyrir jafngildi sínu og annarra manna og útskýrt fyrir öðru fólki mikilvægi þess. - Sett sig í spor fólks með ólíkan bakgrunn og viðhorf, á ýmsum stöðum og tímum. - Sett sér markmið og framtíðaráætlun, til að stefna að í framtíðinni í samræmi við eigin styrkleika og áhuga. - Gert sér grein fyrir gildi jákvæðrar hugsanna og þakklætis. 	<ul style="list-style-type: none"> - Umræður - Rökræður - Innlagnir - Samvinnunám - Leikir - Uppgötvunar nám - Hugflæði - Ígrundun - Dagbókarskrif - Leiklist - Núvitund - Sjálfsskoðun 	<p>Námsmatsaðferðir grundvallast af hæfniviðmiðum viðkomandi námsgreinar. Sjá nánar á Mentor.</p>

I.2. Félagsheimur

Ýmsar æfingar og verkefni til að auka hæfni nemenda til að mynda og þróa tengsl sín við aðra.

Viðfangsefni	Námsefni	Hæfniviðmið	Leiðir	Mat
<ul style="list-style-type: none"> - Félagsvitund - Borgaravitund - Umburðarlyndi - Samfélagsreglur - Borgaralegar skyldur - Frelsi og ábyrgð - Félagsfærni - Jafnrétti - Réttlæti - Virðing - Mannréttindi - Sáttfýsi - Vinátta - Lýðræði - Gagnrýnin hugsun - Tjáning - Miðlun - Sköpun - Leikur 	<ul style="list-style-type: none"> - Þjóðfélagsfræði - Frelsi og velferð – Saga 20.aldar II - Ýmislegt efni og myndbönd af Netinu 	<p>Nemandi geti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tekið sjálfstæðan þátt í lýðræðislegu samstarfi og samræðu. - Útskýrt gildi reglna í samskiptum fólks í fjölskyldu, vinahópi og þjóðfélaginu í heild og tekið þátt í að móta slíkar reglur. - Vegið og metið skoðanir og upplýsingar, brugðist við þeim á fordómalausan og réttisýnan hátt. - Fengist við samfélagsleg og siðferðileg málefni af mismunandi sjónarhólum. - Rökrætt stöðu sína sem þátttakandi í samfélaginu, réttindi, skyldur og gildismat, sýnt ábyrgð í samskiptum, umgengni og lífsháttum, m.a. með vísan til réttinda samkvæmt alþjóðasáttmálum. - Komið þekkingu sinni og viðhorfum á framfæri með fjölbreyttum og markvissum hætti, einn sér og í samstarfi við aðra. - Rökrætt gildi jafnréttis og mannréttinda á öllum sviðum samfélagsins og þekki almenn ákvæði um mannréttindi. - Sýnt sjálfsgaga, sjálfstraust og virðingu í margvíslegum samskiptum og samstarfi við ólíka einstaklinga. - Ígrundað eigin getu til aðgerða og gert sér grein fyrir afleiðingum gerða sinna eða aðgerðaleyfis. - Útskýrt gildi reglna í samskiptum fólks í fjölskyldu, vinahópi og þjóðfélaginu í heild og tekið þátt í að móta slíkar reglur. - Tekið þátt í samfélagsmálum á ábyrgan hátt og beitt sér í málefnum sem varða almannaheill. - Sinnt velferð og hag samferðafólks síns. - Skilji hvað felst í því að stunda öruggt, heilbriggt kynlíf, þekki getnaðarvarnir og rétt sinn í kynlífi. 	<ul style="list-style-type: none"> - Umræður - Rökræður - Innlagnir - Samvinnunám - Leikir - Uppgötvunarnám - Upplýsingaleit - Ígrundun - Hugflæði - Kahoot.it - Jafningjanám 	<p>Námsmatsaðferðir grundvallast af hæfniviðmiðum viðkomandi námsgreinar. Sjá nánar á Mentor.</p>

Bjargir fyrir kennara og nemendur

- Nams.is
- Youtube.com
- Ted.com
- Khanacadamy.org
- Kynungabók
- Kynlega klippt og skorið
- Bozeman science
- Litróf kennsluaðferðina
- Að mörgu er að hyggja
- Leiklist í kennslu
- Á ferð um samfélagið
- Vísindavefurinn
- Skólavefurinn
- Nams.is
- Google earth
- Vefur lýðheilsustöðvar
- Fjölgreindir í skólastofunni
- 6h.is
- Attavitinn.is
- Astradur.is
- Althingi.is